

RAPORT

Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

MAREK GOLISZEWSKI

przewodniczący Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Prezes i założyciel Business Centre Club (od 1991 r.). Prezes Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. B. wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, przewodniczący Zespołu ds. Dialogu Społecznego (2002-2008). Członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej (2002 r.). Inicjator Rady Przedsiębiorczości RP (2002 r.). Założyciel Koalicji Pro-Euro (2007 r.).

☎ 22 58 26 100 ✉ marek.goliszewski@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

W II kwartale br. politykę rządu premier Beaty Szydło dalej należy określić mianem „eksperymentu”: budowy państwa opiekuńczego z gospodarką rynkową. Troskę o sprawy socjalne wyraża wdrażany już *Program 500+*. Miał zasypywać tzw. „lukę demograficzną”. Tymczasem szacuje się, że efekt tego Programu to ok. 30 tys. urodzeń dzieci rocznie, wobec ubytku ludności w wysokości 150 tys. rocznie. Przyrost PKB, z tytułu zwiększenia popytu związanego z tym programem, to 0,3 – 0,4%. Niewiele. Natomiast, przedsiębiorcy sygnalizują wzmożoną liczbę wypowiedzeń pracy przez kobiety – bardziej opłaca im się korzystać z zasiłku dla bezrobotnych i pieniędzy z *Programu 500+*, niż utrzymywać z pensji. To niebezpieczne zjawisko, tym bardziej, że 41% pracodawców w Polsce ma kłopot ze znalezieniem pracowników. Politycy powiedzą: to podnieście pensje. Jednakże, bez ustawowego obniżenia pozapłacowych kosztów pracy i wzrostu wydajności pracownika, nie jest to możliwe zwłaszcza, że zwiększa koszty prowadzenia firmy. A to oznacza redukcję zatrudnienia, mniejsze podatki do Skarbu Państwa. Problem wymaga oceny, dyskusji i nowej taktyki.

Niepokój budzi również polityka ministra Skarbu Państwa. Narzucanie przedsiębiorstwom państwowym tzw. misji społecznej w warunkach rynkowych może się skończyć dla nich katastrofą. Również obsadzanie ich kierownictwa z poręczenia politycznego, a nie merytoryczno-gospodarczego.

Rządowy Plan na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju sytuuje przedsiębiorcę jako źródło inwestycji, dochodów, zatrudnienia i podatków. Buduje strategię zaufania między państwem a inwestorem i prawodawcą. Deklaruje zmniejszenie barier biurokratycznych, liczby kontroli, racjonalność zamówień publicznych, zmniejszenie licencji i pozwoleń. Ale z drugiej strony rząd wprowadza

niedoskonałą klauzulę obejścia prawa podatkowego, akceptuje wadliwe prawo zamówień publicznych, czy kontrolowanie firm bez uprzedzenia przedsiębiorcy o tej kontroli oraz wyposaża urzędników w zbyt duże możliwości interpretacyjne. Zwłaszcza projekt ustawy Ministerstwa Sprawiedliwości o przejmowaniu w czasowy zarząd firm osób podejrzanych o przestępstwa to zaufanie niszczy.

Dobrze, że Ministerstwo finansów, wspólnie z BCC, podjęło inicjatywę ograniczania szarej strefy i nieuczciwej konkurencji w różnych branżach. W całej gospodarce obejmuje ona już – zależnie od szacunków – od ok. 20 do 25% PKB. Luka wpływów z VAT to 55 mld zł, a z CIT – 40 mld. Brak walki z szarą strefą będzie zmuszać rząd do radykalnego podnoszenia podatków.

Na uchwalenie czeka też, opracowywana w Ministerstwie Rozwoju, pod kierunkiem ministra Haładyja, wspólnie z przedsiębiorcami tzw. „Konstytucja przedsiębiorców”. To Prawo Działalności Gospodarczej uznające prawo do błędu przedsiębiorcy, honorujące domniemanie jego niewinności i promujące interpretowanie wątpliwości kontrolerów na korzyść firmy. To dobrze, bo zwiększenie swobody działania przedsiębiorstwa z korzyścią dla gospodarki i wzajemnego zaufania jest dziś niezbędne. A pieniędzy brakuje. Zadłużenie zagraniczne (publiczne i niepubliczne) Polski sięga 2 bln zł, dług publiczny blisko 1 biliona zł, deficyt sektora finansów publicznych niebezpiecznie dryfuje wokół 3% PKB.

Polska ma najniższe oszczędności i inwestycje w Unii Europejskiej. W tym roku PKB w I kwartale wzrósł tylko 2,6 % (w roku 2015 – 3,8%). Powód to m.in.: silne zmniejszenie dynamiki aktywności inwestycyjnej z 9,3% w I kwartale 2015 r. do minus 1,4% w tym roku! Realizacja inwestycyjno-rozwojowych zamierzeń Ministerstwa Rozwoju będzie wymagać rocznie dodatkowych 100 mld zł, realizacja programów socjalnych 50 mld zł. Ale dzisiaj rząd koncentruje się w pierwszej kolejności na podatkach: bankowy, obrotowy. Można zrozumieć chęć rządu do pozyskiwania pieniędzy drogą zwiększenia podatków. Ale nie tędy droga. Jedyna, to pobudzenie przedsiębiorczości i zwiększenie zaufania inwestorów do większego angażowania swoich środków w przedsięwzięcia gospodarcze. Na tym m.in. opiera swoje cele „Plan Morawieckiego”.

Dobrze, że ruszyły prace nad jego wdrożeniem i konsultacjami ze środowiskiem polskiego biznesu. Plan wykonawczy ma zostać ogłoszony po wakacjach, w III kwartale. Prace nad strategią i szczegółami funkcjonowania Polskiego Planu Rozwoju pod kierunkiem ministra Jerzego Kwiecińskiego mają zakończyć się w IV kwartale i przynieść kapitał dla rozwoju: Polski Fundusz Rozwoju – instytucję, w której polscy przedsiębiorcy będą mogli otrzymać profesjonalne wsparcie finansowe i doradcze na wszystkich etapach rozwoju swojej działalności, od MŚP po narodowego championa, aspirującego do bycia globalnym potentatem. Także w drugim półroczu tego roku mają zakończyć się prace nad koncepcją tzw. „Prostej Spółki Akcyjnej”, czyli nowej formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej, odpowiadającej na potrzeby przedsięwzięć typu start-up. Projekt zakłada w szczególności złagodzenie wymogów kapitałowych, finansowych i organizacyjnych związanych z założeniem i funkcjonowaniem spółki oraz elastyczność pozwalającą na swobodne ukształtowanie relacji pomiędzy zaangażowanymi w projekt podmiotami. Ministerstwo Rozwoju kończy też pracę nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców. To może odbudowywać zaufanie przedsiębiorców. Do końca roku

otrzymamy też rządowe projekty ustawy o systemie promocji gospodarki i ubezpieczeniach oraz gwarancjach dla eksportu; także propozycje dotyczące Krajowych Klastrow Kluczowych, Surowców dla Przemysłu oraz plan działań na rzecz zabezpieczenia podaży nieenergetycznych surowców mineralnych i tzw. Zmiany w postępowaniu grupowym. Celem tego ostatniego będzie zwiększenie liczby spraw, które będą mogły być rozpoznane w postępowaniu grupowym oraz zwiększać szybkość i efektywność rozpoznawania spraw cywilnych tego rodzaju postępowania.

Ale bieżącą działalność legislacyjną rządu i Sejmu należy poprawić. Na 35 uchwalonych przez Parlament ustaw tylko 17 poddanych było konsultacjom społecznym. Dlatego sporo w nich błędów. Przykład pierwszy z brzegu to tzw. ustawa rolna, hamująca de facto obrót towarowy na wsi czy ustawa blokująca rozwój energii odnawialnej (tzw. „ustawa o wiatrakach”).

Rząd staje również wobec Wielkiej Niewiadomej związanej z Brexitem. Trudno powiedzieć, czy będzie oznaczał on powrót Polaków do kraju lub nowelizację budżetu unijnego, zmniejszającego wysokość unijnych funduszy dla Polski. Potrzebna jest rządowa symulacja ew. skutków Brexitu dla Polski i nakreślenie naszej nowej polityki zagranicznej wobec Unii. Obecne „iskwienie” między naszym państwem, a pozostałymi członkami Wspólnoty nie służyły współpracy, w tym gospodarczej. Być może twarde stanowisko premier Szydło miało na celu wywołanie rewizji politycznej w Unii, ale przyczyniło się do niskich ocen ratingowych dla Polski, co obniżyło nasz standing, możliwości inwestycyjne, rozwojowe, szanse na podniesienie poziomu życia obywateli i funkcjonowania gospodarki. Odpływ kapitału zagranicznego z Polski w ciągu ostatnich miesięcy sięgał 1,3 mld dol.

Wysyłania uwag w kierunku USA, w tonie upominającym, nie należy zaliczyć do najlepszej metody rozwoju współpracy polsko-amerykańskiej. Atmosferę poprawiły amerykańsko-europejskie manewry wojskowe ANACONDA-16 w Drawsku Pomorskim.

Zasadniczą cenzurę siły i działań kierowanego przez premier Szydło rządu będą stawały trzy decyzje dotyczące: modernizacji upadającego górnictwa, systemu emerytalnego i zakresu rekompensaty dla tzw. „frankowiczów”. Premier stanie przed dylematem: dobro państwa i jego finansów czy dobro rządzącej partii? Realizacja postulatów wyborczych w ww. trzech segmentach doprowadzić może do poważnego kryzysu finansów publicznych, rynku pracy, do kryzysu gospodarczego. Trudno odmówić racji stwierdzeniu, że premier i jej polityczne zaplecze stoją wobec sytuacji być może najtrudniejszej dla Polski od czasu powołania rządu premiera Tadeusza Mazowieckiego.

Gospodarka

DR JANUSZ STEINHOFF

minister gospodarki Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Wicepremier w latach 1997–2001 minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka. Ekspert ds. energetyki, ochrony środowiska, procesów restrukturyzacji górnictwa. Posel w latach 1989–1993 oraz 1997–2001. B. prezes Wyższego Urzędu Górniczego, wiceprezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach (1996–1997). Ekspert BCC ds. gospodarki i energetyki.

✉ janusz.steinhoff@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Istotnym priorytetem dla ministra energii jest skuteczny nadzór nad procesami restrukturyzacji spółek węglowych: Katowickiego Holdingu Węglowego, Polskiej Grupy Górniczej i Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Trudna sytuacja na europejskim rynku węgla wskazuje na konieczność przyspieszenia procesu koniecznej redukcji kosztów jego wydobycia. Niezbędne jest znaczące ograniczenie poziomu zatrudnienia oraz likwidacja trwale nierentownych mocy wydobywczych. Podjęte dotychczas działania – tworzenia w ramach Polskiej Grupy Górniczej tzw. kopalń zespolonych oraz planowana alokacja nierentownych kopalń i ich części do SRK (Spółka Restrukturyzacji Kopalń) będą skuteczne, jeśli ich wdrożenie będzie mogło być finansowane w oparciu o środki publiczne. Celem podejmowanych działań restrukturyzacyjnych powinno być urentownienie branży do końca bieżącego roku.

2. Uwzględniając konieczność realizacji procesów modernizacji istniejących i budowy nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej, do priorytetów należy zaliczyć konieczność przyspieszenia prac nad projektem ustawy o tzw. rynku mocy. Wynikające z tej ustawy regulacje powinny w sposób znaczący zwiększyć motywację spółek energetycznych do podejmowania projektów inwestycyjnych w podsektorze wytwarzania energii elektrycznej. Konsekwencją tych działań będzie możliwość zapewnienia ciągłości dostaw energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych i komunalnych.

Równocześnie, uwzględniając konsekwencje wdrożenia w UE kolejnych etapów Pakietu Klimatyczno-Energetycznego, i związane z tym problemy strukturalne polskiej energetyki, należy przyspieszyć koordynowane przez ministra energii prace nad kluczowym w tej materii dokumentem tzn. Polityką Energetyczną Państwa do 2050 r.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Zdecydowanie na aprobatę zasługuje podjęcie przez Pełnomocnika rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej działań na rzecz budowy gazociągu, tzw. Baltic Pipe, łączącego Polskę z Danią i pośrednio uzyskanie połączenia naszego kraju ze złożami gazu zlokalizowanymi na szelfie norweskim. Inwestycja ta, nawiązująca do niezrealizowanego projektu z 2000 r., w sposób istotny wpisuje się w proces budowy europejskiego, konkurencyjnego rynku gazu, pozwalając zwiększyć bezpieczeństwo dostaw do krajów środkowo-wschodniej części Europy. Również zapowiedź nie kontynuacji po 2022 r. umowy długoterminowej z Gazpromem w świetle dotychczasowych doświadczeń i posiadanej przez Polskę transgranicznej infrastruktury przesyłowej (terminal LNG, rewers na gazociągu

Jamalskim, gazociąg Morawia, zwiększona przepustowość połączenia w Lasowie k. Zgorzelca) należy uznać za racjonalne.

2. Podjęcie przez Ministerstwo Energii pilnych prac nad ustawą o funkcjonowaniu terminalu LNG w Świnoujściu. Regulacja ta jest bardzo istotna z punktu widzenia możliwości racjonalnego wykorzystania potencjału przeladunku i regazyfikacji terminalu LNG.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Stanowisko rządu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. na poziomie 2000 zł. Kwota ta jest wyższa o 8,1% w stosunku do obowiązującej w 2016 r. płacy minimalnej (1850 zł). Równocześnie, wg propozycji rządu, minimalna stawka godzinowa wynosić będzie 13 zł. Tak znaczące zwiększenie minimalnego wynagrodzenia w sposób istotny będzie oddziaływać na kondycję wielu firm sektora MSP. Należy również uwzględnić fakt, iż rząd – składając tę propozycję Radzie Dialogu Społecznego – nie przedstawił stosownych analiz określających skutki tej regulacji.
2. Zmiany w prawie podatkowym – klauzula o unikaniu opodatkowania. Wprowadzenie wymienionej klauzuli bez gruntownej zmiany regulacji podatkowych, uwzględniając trudności interpretacyjne (wg prof. Modzelewskiego tylko podatek VAT ma 1,5 mln stron interpretacji) oraz brak szybkich rozstrzygnięć spraw w sądach powszechnych, stanowi znaczące zagrożenie dla funkcjonujących przedsiębiorstw.

Finanse

PROF. STANISŁAW GOMUŁKA

minister finansów Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

B. wiceminister finansów. W latach 1970-2005 wykładowca London School of Economics and Political Sciences, University of London. Doradca kolejnych ministrów finansów Polski. Negocjator Polski z klubami Paryskim i Londyńskim w sprawie zmniejszenia polskiego długu zagranicznego i członek tzw. Grupy Strategicznej wicepremiera Balcerowicza. Konsultant m.in. OECD, MFW, Komisji Europejskiej ds. Europy Wschodniej. Główny ekonomista BCC.

☎ 609 556 506 ✉ stanislaw.gomulka@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Przygotowanie projektu budżetu państwa na 2017 r., zgodnego z przyjętymi ostatnio założeniami makroekonomicznymi i celem 2,9% PKB, dotyczącym wyniku sektora finansów publicznych.
2. Rozpoczęcie realizacji zapowiadanej eliminacji około 100 zatrudnień biurokratycznych i niejasności podatkowych dla przedsiębiorstw.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Potwierdzenie przez Min. Finansów, że znowelizowana niedawno, stabilizująca reguła budżetowa będzie obowiązywać przy budowie budżetu na 2017 rok, pomimo iż oznacza to kontynuację niemal całkowitego zamrożenia funduszu płac w państwowej sferze budżetowej.
2. Brak publicznej aprobaty dla trzech, niebezpiecznych dla finansów publicznych i gospodarki, propozycji wyborczych PiS-u dotyczących:
 - a). dużej pomocy publicznej dla kredytobiorców w walutach zagranicznych,
 - b). zmniejszenia wieku emerytalnego kobiet do 60 lat i mężczyzn do 65 lat,
 - c). szybkiego podwyższenia kwoty wolnej od podatku z poziomu nieco ponad 3 tysięcy zł do poziomu 8 tys. zł.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Propozycja ministra sprawiedliwości o możliwości przejmowania kontroli nad przedsiębiorstwami prywatnymi przez państwo – na wniosek prokuratury, ale bez wyroku sądowego – motywowany tylko podejrzeniami o przestępstwo skarbowe.
2. Akceptacja przez rząd i parlament wymienionych wyżej propozycji a), b), lub c), albo jakiejś ich kombinacji.

Polityka podatkowa

DR IRENA OŻÓG

minister ds. polityki podatkowej Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Irena Ożóg jest doktorem nauk ekonomicznych (SGPiS), absolwentką Centrum Podyplomowego Kształcenia Pracowników Administracji Państwowej (poprzednik Krajowej Szkoły Administracji Publicznej) i licznych kursów w zakresie administracji, zarządzania, biznesu. Prawie 20 lat była urzędniczką w służbie publicznej (Ministerstwo Finansów), w tym w latach 1991-1992 jako wicedyrektor, w latach 1992-1998 dyrektor Departamentu Podatków Bezpośrednich, a w latach 2001-2003 jako wiceminister finansów odpowiedzialna za podatki. Od 1991 r. jest wykładowcą w SGH i na Uniwersytecie Warszawskim. Po odejściu z MF, wraz z partnerami, założyła kancelarię prawniczą – Spółkę Doradztwa Podatkowego Ożóg i Wspólnicy.

☎ 22 480 81 00 ✉ irena.ozog@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

- 1. Sprawne wdrożenie Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK),** jako narzędzia nieuciążliwej kontroli podatników i przeciwdziałania oszustwom podatkowym. JPK może stać się wstępem do wprowadzenia centralnego rejestru faktur, co powinno znacznie pomóc w profilaktyce i umożliwić szybką reakcję władzy podatkowej w walce z oszustwami. Jest to ważne dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i przeciwdziałania nieuczciwej konkurencji.
- 2. Ustabilizowanie prawa podatkowego** poprzez ograniczenie dalszych zmian w prawie materialnym. Aktualnie mamy wielką liczbę zmian w prawie podatkowym i ich wdrożenie będzie wymagało znacznego wysiłku przedsiębiorców, ale też poniesienia kosztów, jak np. przy wdrażaniu JPK, w tym struktur logicznych dla celów podatku VAT już od 1 stycznia 2016.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

- 1. Obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych.**

Około 400 tysięcy podatników podatku dochodowego od osób prawnych, których przychód ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) w poprzednim roku podatkowym nie przekroczył równowartości w złotych – 1,2 mln euro oraz podatnicy rozpoczynający działalność, będą obliczać podatek dochodowy stosując stawkę 15%.

W perspektywie długookresowej rozwiązanie to powinno przyczynić się do przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego Polski oraz stworzenia sprzyjających warunków do zwiększenia przedsiębiorczości Polaków, w tym zwłaszcza młodych i dobrze wykształconych. Obniżka stawki będzie również stanowić zachętę do wychodzenia z szarej strefy.

- 2. Pakiet paliwowy** – jako instrument walki z przestępczością podatkową w branży paliwowej.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

- 1. Ogólna klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania** wprowadzona do ordynacji podatkowej – zagrożenie dla przedsiębiorstw ze względu na wysoki poziom uznaniowości administracji podatkowej w ocenie przyczyn restrukturyzacji organizacji i logistyki biznesu, a ponadto – z uwagi na działanie prawa wstecz i przez to możliwość kwestionowania działań przedsiębiorców, zaistniałych przed wejściem w życie nowych przepisów ordynacji podatkowej. Ogólna klauzula będzie obowiązywać od połowy lipca 2016 r.
- 2. Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej** – niska jakość prawna projektu ustawy o KAS stwarza realne zagrożenie dla budżetu państwa w ściągłości bieżących (i zaległych) należności budżetowych (podatkowych i celnych) przez zagrażające, różnorodne niefunkcjonalności połączonych administracji: podatkowych, celnych i skarbowych, w szczególności kadrowe i informatyczne.

Rynek pracy i prawo pracy

ZBIGNIEW W. ŻUREK

minister pracy Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Sekretarz Prezydium TK ds. Społeczno-Gospodarczych, przewodniczący Zespołu ds. rozwoju dialogu społecznego, członek Zespołu prawa pracy; zastępca przewodniczącego Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, przewodniczący Zespołu ds. Prawno-Organizacyjnych. Od 1990 r. zajmuje się działalnością ekspercką i konsultingową. Mediator, wpisany na listę mediatorów przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej. Wiceprezes, członek i założyciel BCC, sekretarz generalny Związku Pracodawców BCC. Ekspert BCC ds. prawa pracy.

☎ 690 485 442 ✉ zbigniew.zurek@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Jako pierwszy i najważniejszy, bo systemowy, priorytet należy wymienić, tradycyjnie postulowane przez BCC od lat, podjęcie prac nad nowym Kodeksem pracy.

I tu, wreszcie, mamy rządową obietnicę spełnienia tego postulatu. Prace nad nowym Kodeksem pracy ruszyć mają we wrześniu tego roku. Podjąć je ma czternastoosobowa Komisja Kodyfikacyjna, której skład ma być zbudowany z siedmiu ekspertów powołanych przez rząd oraz siedmiu powołanych przez stronę społeczną Rady Dialogu Społecznego (po jednym ekspercie z każdej organizacji). Takie uspołecznienie Komisji należy odebrać jednoznacznie pozytywnie. Szkoda tylko, że nie przyjęto koncepcji BCC możliwości zmian personalnych ekspertów w zależności od tematyki, która będzie w danym momencie przedmiotem obrad Komisji Kodyfikacyjnej (przecież nikt nie jest ekspertem od wszystkich zagadnień – zwykle każdy w czymś się specjalizuje).

Obawy budzi także założony czas pracy Komisji (18 miesięcy). Na zgłoszone w sprawie terminu zastrzeżenia – strona rządowa odpowiedziała, że stosunkowo krótki czas pracy Komisji (poprzednia Komisja Kodyfikacyjna Kodeksu Pracy działała przez cztery lata, ponaddwukrotnie dłużej) wynika z chęci uchwalenia nowego kodeksu pracy jeszcze podczas obecnej kadencji parlamentu. Drugim argumentem jest plan uwzględnienia w pracach nowej Komisji „urobku” swojej poprzedniczki.

Jednocześnie zaakceptowano propozycję BCC, by nowy Kodeks pracy w miejsce dwutomowego (indywidualne i zbiorowe stosunki pracy) – był trzietomowy. W trzecim tomie możnaby zebrać wszystkie ustawy „okołokodeksowe”, co technicznie ułatwi korzystanie z nowego kodeksu (kodeksów).

Z zadowoleniem przyjmując deklarację strony rządowej podjęcia prac nad nowym Kodeksem pracy, pamiętać jednocześnie należy, że nie będą to prace łatwe. Należy mieć świadomość, że (przynajmniej na początku) poglądy i koncepcje poszczególnych członków Komisji Kodyfikacyjnej mogą być, i pewnie będą, zdecydowanie różne.

Dlatego też nie do przecenienia jest pozytywne podejście do prac i pamiętanie o sześciu przymiotnikach, jakie cechują uprawdopodobniające sukces negocjacje, które powinny być:

- merytoryczne (realia zamiast ideologii),
- realne (dobry projekt to nie tylko ten „obiektywnie dobry” ale ten, który jest realny do wprowadzenia),
- odpowiedzialne: od interesu grupowego ważniejszy jest długofalowy interes ogółu,
- pakietowe (budować grupy tematyczne, składające się z różnych problemów, ważnych dla poszczególnych stron; stosować metodę „coś za coś”),
- zorganizowane (na początku wypracować i przyjąć procedury procedowania; początkowy wkład w ich stworzenie zwróci się szybko poprzez efektywność negocjacji),
- życzliwe (nikt z uczestników negocjacji nie jest ideałem, nikt nie ma monopolu na rację, każdy ma prawo do błędu i prawo do traktowania podmiotowego).

Uzasadniając opisaną wyżej, słuszną inicjatywę, przytoczyć można szereg argumentów, w tym:

- Obecnie obowiązujący Kodeks pracy liczy już 42 lata. Powstał w innych realiach społeczno-ekonomicznych i z tego powodu oraz upływu lat, nie uwzględni szeregu zmian, jakie nastąpiły na rynku pracy i w stosunkach pracy.

- Wielokrotnie nowelizowany Kodeks pracy stał się trudny w czytaniu i interpretacji.

Jako drugi priorytet możnaby wymienić postulat niezwłocznego podjęcia kompleksowych działań na rzecz zinventaryzowania istniejących w Polsce transferów socjalnych. W pracach tych, prowadzonych pod egidą rządu lub Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powinni uczestniczyć również partnerzy społeczni. Celem tych prac powinno być stworzenie możliwie wiernej „mapy transferów socjalnych” z możliwie wszystkich źródeł. Powodem takich działań jest stworzenie możliwie optymalnego, efektywnego systemu tych transferów. Spowodowanie by środki z różnych źródeł były wydawane sprawiedliwie i efektywnie.

Jednocześnie należy pamiętać, by transfery socjalne nie działały na ich beneficjentów demotywująco na rynku pracy, a – ograniczone przeciwieństwo – trafiały do rzeczywiście najbardziej potrzebujących.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Pierwszym jest podjęcie prac (na razie organizacyjnych, przygotowawczych) nad stworzeniem nowego Kodeksu (kodeksów) pracy. Zostało to opisane szczegółowo powyżej.

Do działań pozytywnych należy zaliczyć także podjęcie prac nad zmianami w ustawie o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Sądowa kontrola legalności sporu, ograniczenie czasu jego trwania, dłuższy czas na spełnienie przez pracodawcę żądań związkowych, podniesienie minimalnej liczby pracowników, których zgoda jest niezbędna do ogłoszenia strajku, wprowadzenie mediacji prewencyjnej to elementy, które – jeśli zostaną wprowadzone – mogą znacząco pomóc w rozwiązaniu konfliktu oraz ograniczyć negatywne skutki akcji strajkowej.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Wydaje się, że generalnie większą troską rządu są działania nastawione na pracowników, niż na pracodawców. Nie podważając socjalnych powinności, nie sposób nie przypomnieć, że do ich rozwijania niezbędne są środki, a te kreują organizatorzy pracy: przedsiębiorcy, pracodawcy, menedżerowie. Stąd pożądana jest równowaga.

O ile należy walczyć z patologiami – nie należy ponad niezbędne minimum ograniczać działalności gospodarczej. Wszelkie zmiany należy wprowadzać po dogłębnej, kompleksowej ocenie możliwych zysków i strat: tak dla pracowników jak dla pracodawców.

Pod rozwagę przykłady zagrożeń i ich realnych konsekwencji. Poniższe przykłady odnoszą się do ogłaszanych mniej lub bardziej formalnie projektów. Jest zatem jeszcze czas, by szkodliwych dla rynku pracy i jego podmiotów oraz szkodliwych dla gospodarki rozwiązań nie wprowadzać w życie:

- Wyższe „ozusowanie” umów zleceń. Kilka miesięcy temu wprowadzono zasadę „ozusowania” umów zleceń do wysokości płacy minimalnej. Kolejna zmiana, w krótkim czasie spowoduje atmosferę niepewności i zwiększy pokusę przechodzenia do szarej strefy i tym samym nie płacenia danin. Może być to skutek odwrotny od zamierzonego.
- „Ozusowanie” umów o dzieło. Mechanizm analogiczny do tego opisanego wyżej.
- Wyższy ZUS dla osób prowadzących działalność gospodarczą. Zmiana, gdyby weszła w życie, mogłaby – zamiast zysków w postaci większych wpływów do ZUS – przynieść straty, spadek wpływów. Wiele osób przeniosłoby siedziby swoich firm za granicę i tam opłacałoby składki ubezpieczeniowe.

Innym, negatywnym przykładem jest koncepcja umocowania prawnego inspektorów pracy do wydawania decyzji o istnieniu stosunku pracy (dziś w sprawach spornych ustala to sąd).

Ubezpieczenia społeczne

DR WOJCIECH NAGEL

minister ds. ubezpieczeń społecznych Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Zastępca przewodniczącego Rady Nadzorczej ZUS oraz zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych Komisji Trójstronnej. Był dwukrotnie doradcą ministra pracy, szefem Funduszu Rehabilitacji oraz zastępcą szefa Krajowego Urzędu Pracy. Doktor nauk ekonomicznych o specjalizacji ubezpieczenia społeczne. Członek Konwentu BCC oraz ekspert BCC ds. ubezpieczeń społecznych i pracy.

☎ 601 329 181 ✉ wojciech.nagel@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Priorytety, które powinny zostać zrealizowane w obszarze ubezpieczenia społecznego dotyczą następujących obszarów:

I. Ustawowy Przegląd Emerytalny.

W II półroczu 2016 r. ma zostać przeprowadzony drugi ustawowy przegląd systemu emerytalnego, w ramach którego, należałoby przedyskutować i wprowadzić szereg zmian prawnych. Miałyby one na celu utrzymanie wielofilarowego, zróżnicowanego systemu emerytalnego. W latach 2011-2015 doprowadzono do zasadniczego zmniejszenia udziału OFE w przyszłej emeryturze, poprzez umorzenie połowy ich aktywów (ok. 154 mld zł.) zgromadzonych w skarbowych papierach wartościowych. Ponadto, przegląd uprawnień do świadczeń emerytalnych, zasady ich otrzymywania, problematyka waloryzacji oraz rozwoju dodatkowego oszczędzania emerytalnego.

II. Priorytety w zakresie funkcjonowania II i III filarów emerytalnych w Polsce. Długoterminowe oszczędzanie.

1. Podniesienie udziału oszczędzających w tzw. trzecim filarze emerytalnym, osób zatrudnionych, z obecnych 5% – we wszystkich formach (PPE, IKE, IKZE) do 15-20% w okresie najbliższych 5 lat. Należy w tym celu skorzystać z doświadczeń brytyjskich (wprowadzenie tzw. opcji domyślnej) oraz rozwiązań podatkowych (współpłacenie, zachęty podatkowe) zbliżonych do wprowadzonych w Czechach.
2. Zmiany w długoterminowym oszczędzaniu emerytalnym powinny obejmować ujednoczenie zasad związanych z opłacaniem składek oraz stosowaniem ulg we wszystkich formach oszczędzania emerytalnego oraz ograniczenie możliwości transferu zgromadzonych aktywów na cele nie związane z zabezpieczeniem emerytalnym:
 - a. składkę na PPE należy przestać traktować jako przychód pracownika, i zwolnić go z płacenia części podatku co pozwoli ułatwić tworzenie programów,
 - b. wypłata z IKZE powinna zostać zwolniona z 10% opodatkowania, obowiązującego w obecnych przepisach; oznacza to, że osoba przechodząca na emeryturę z IKZE nie będzie płaciła podatku dochodowego od zaoszczędzonych kwot,
 - c. wprowadzenie dla PPE możliwości współpłacenia składki podstawowej przez pracownika i objęcie jej rocznego wymiaru ulgą podatkową, o podobnej konstrukcji jak IKZE (obecnie w PIT można odliczyć rocznie ok 4,9 tys. zł z tytułu wpłat na konto emerytalne),
 - d. uproszczenie zakładania PPE, przeniesienie części obowiązków formalnych z pracodawcy na operatora programu.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Jeśli chodzi o zagadnienia, które były omawiane na posiedzeniach Rady Ministrów w II kw. 2016 r., zasadniczo nie obejmowały one problematyki ubezpieczeń społecznych. Jest to zapewne związane z zaplanowanym w II kw. b.r. ustawowym przeglądem emerytalnym. W czerwcu 2016 r. przyjęto propozycję zwiększenia wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2017 r., przedłożoną przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej. Rząd zaproponował Radzie Dialogu Społecznego pozostawienie zwiększenia wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2017 r. na poziomie ustawowego minimum, wynoszącego 20 proc. realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2016 r.

Propozycja uwzględnia sytuację finansów publicznych, w tym:

1. Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
2. ograniczone możliwości finansowe państwa, wynikające ze stabilizującej reguły wydatkowej i zasad unijnych,
3. potrzebę zabezpieczenia w budżecie na 2017 r. dodatkowych środków na zaplanowane przez rząd działania.

Propozycja ta jest zgodna z dotychczasowym stanowiskiem prezentowanym przez BCC w ubiegłych latach, aby wskaźnik waloryzacji pozostawał na ustawowym minimum.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Ew. działania na rzecz tzw. ujednolicenia warunków ubezpieczenia społecznego, promowane przez związki zawodowe, które mogłyby – bez ograniczania przywilejów emerytalnych – doprowadzić do podniesienia składek ubezpieczenia społecznego dla pracodawców.
2. Ew. zniesienie zasady funkcjonowania emerytur pomostowych jako świadczeń wygasających.

Przedsiębiorczość i innowacje

BOŻENA LUBLIŃSKA-KASPRZAK

minister ds. przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC

Ekonomistka, menadżer z wieloletnim doświadczeniem. Ekspert z zakresu programowania i wdrażania polityk przedsiębiorczości i innowacyjności, zarządzania projektami i programami finansowanymi ze środków UE. Organizator projektów międzynarodowej promocji Polski (EXPO Szanghaj, EXPO Mediolan). Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych, ekspert parlamentarny, członek organów nadzoru spółek prawa handlowego. W latach 2009-2016 prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i członek zarządu Europejskiego Stowarzyszenia Agencji Innowacyjności (TAFTIE).

☎ 666 863 561 ✉ bozena.lublińska-kasprzak@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Obszar przedsiębiorczość i innowacyjność/fundusze europejskie

Przyspieszenie realizacji konkursów w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 i standardy zarządzania programami i projektami.

Jedną z największych barier w rozwoju biznesu, w tym rozwoju innowacji, na jaką wskazują przedsiębiorcy jest dostęp do finansowania. Polska gospodarka charakteryzuje się też niskim poziomem inwestycji. Środki europejskie stanowią instrument zachęcający i wspierający przedsiębiorców w podejmowaniu działalności inwestycyjnej i innowacyjnej. W ramach perspektywy finansowej 2014-2020 bardzo wiele instrumentów dla przedsiębiorców nie zostało jeszcze uruchomionych. W tym kontekście konieczne jest przyspieszenie realizacji tych działań, które już w ramach nowej perspektywy zostały uruchomione oraz pilne uruchomienie nowych działań. Nie uruchomiono, między innymi, dotychczas całego pakietu tzw. instrumentów finansowych w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Biorąc pod uwagę sposób rozliczania, tj. konieczność sukcesywnego przedstawiania potwierdzonych wydatków dokonanych przez beneficjentów programów, może zaistnieć ryzyko utraty części środków. Konieczne jest wprowadzenie zasad dobrego zarządzania programami.

W ramach programów perspektywy finansowej 2014-2020 powinna zostać wprowadzona zasada zakazu zmiany warunków uczestniczenia w konkursach lub określone ścisłe zasady takiej zmiany (np. w okresie nie krótszym niż np. kilka, kilkanaście miesięcy, w sytuacji kiedy ewidentnie i znacząco wpływają pozytywnie na działania przedsiębiorców), zwłaszcza jeśli nie wynika to ze zmian w prawie, wyników ewaluacji konkursu czy rekomendacji Komisji Europejskiej. Takie wcześniej nie zapowiedziane zmiany narażają przedsiębiorców, którzy od dłuższego czasu przygotowują się do uczestniczenia w konkursach, na niepotrzebne koszty. Przykładowo w ostatnim konkursie POIR 3.2.1 zmieniono istotnie kryteria w porównaniu z konkursem 2015, zamykając możliwość uczestniczenia w programie dużej grupie firm (kryterium przychodowe, kryterium ochrony patentowej). Powinny też zostać wprowadzone określone standardy dotyczące ujednoczenia reguł działania instytucji tzw. wdrażających. Przykładowo, w większości instytucji wprowadzono pełną, lub częściowo cyfrową, obsługę procesu aplikowania i rozliczania pomocy, w niektórych ta obsługa ciągle pozostaje papierowa lub w części elektroniczna, w części papierowa (brak możliwości składania on-line w programie 2.1. POIR obsługiwany przez Ministerstwo Rozwoju) oraz długofalowe planowanie konkursów (do końca perspektywy), co pozwoliłoby firmom realnie zaplanować i wdrażać opracowane strategie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej z wykorzystaniem dostępnych instrumentów publicznych. W systemie wdrażania funduszy europejskich brakuje dobrego systemu informowania o możliwościach wsparcia, który by nie tylko wyszukiwał, ale również pokierował przedsiębiorcę z pomysłem na projekt do odpowiedniego finansowania.

2. Obszar przedsiębiorczość i innowacyjność/instytucje

Wprowadzenie pakietu ułatwień dla przedsiębiorców

Barierą administracyjną, obciążenia fiskalne, przewlekłe procedury, kontrole administracyjne stanowią poważne ograniczenia w prowadzeniu biznesu w Polsce. Szereg szczegółowych przepisów z różnych gałęzi prawa krępuje rozwój polskiej. Dotyczy to zwłaszcza MŚP. W związku z powyższym, konieczne jest pilne wprowadzenie zmian, które zmniejszą te ograniczenia. Minister rozwoju przedstawił pakiet ułatwień dla przedsiębiorców, głównie mikro, małych i średnich. Pakiet jest częścią zapowiadanych zmian w ramach poprawy otoczenia prawnego funkcjonowania przedsiębiorstw. Propozycje zawarte w pakiecie przewidują między innymi: bardziej przyjazne relacje na linii państwo-obywatel poprzez reformę procedur administracyjnych, mniej uciążliwe kontrole, złagodzenie przepisów prawa wobec MŚP, łatwiejsze odzyskiwanie długów, ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej i systemie CEIDG. Pożądane jest zatem pilne procedowanie z przedstawionymi propozycjami w formie konkretnych projektów zmian w prawie. Część rozwiązań, jak samo Ministerstwo Rozwoju przyznaje, jest w fazie koncepcji. Dotychczas przedstawione propozycje stanowią jedynie małą część pożądanych zmian, a ponadto są tylko propozycjami. Konieczne jest podjęcie szerokich zmian i wprowadzenie ich do rzeczywistości gospodarczej.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Identyfikacja projektów do ubiegania się o wsparcie z Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych w ramach tzw. „Planu Junckera”

„Plan Junckera” jest projektem Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego na spowolnienie gospodarcze i spadek inwestycji w Europie. Na Plan składają się trzy elementy: uruchomienie środków finansowych 315 mld euro na inwestycje publiczno-prywatne, poprawa otoczenia inwestycyjnego i zasilenie gospodarki dodatkowymi środkami finansowymi. Ministerstwo Rozwoju przedstawiło listę potencjalnych rządowych inwestycji, które będą ubiegane o wsparcie z Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) – finansowego filaru „Planu Junckera”. Na liście znajduje się 47 projektów o wartości blisko 81 mld zł. Lista powstała w wyniku konsultacji pomiędzy Ministerstwem Rozwoju, które jest koordynatorem wsparcia EFIS w Polsce, a pozostałymi resortami. Została przygotowana po to, by zidentyfikować i skoordynować rządowe inwestycje, mające potencjał do uzyskania wsparcia z funduszu. „Plan Junckera” ma być jednym z narzędzi do realizacji *Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*.

2. Podjęcie działań związanych ze wzmocnieniem systemu wspierania start-upów w Polsce

W ostatnich latach w Polsce następuje gwałtowny rozwój przedsięwzięć typu start-up – firm innowacyjnych, działających najczęściej w obszarze nowych technologii. Wśród 1,77 mln aktywnych przedsiębiorstw niefinansowych (według danych i metodologii Fundacji Startup Poland za 2015 r.) jest ok. 2,5 tys. tzw. startup’ów. Konieczne są zatem działania wzmacniające system finansowania start-upów i odpowiednie otoczenie prawne. W związku z powyższym, pozytywnie należy ocenić

działania Ministerstwa Rozwoju oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie propozycji ułatwień i ulg, które mogą wpłynąć na łatwość prowadzenia biznesu przez start-upy. Przedstawiona została propozycja uregulowania nowego typu spółki kapitałowej, łączącej zalety spółki z o.o. i spółki akcyjnej w formule prostej spółki akcyjnej (PSA), która mogłaby stanowić wstępny etap rozwoju biznesu, w którym założyciele rozwijałoby innowacyjny pomysł i pozyskiwali potrzebne finansowanie, przygotowując się do wejścia w dojrzałą fazę rozwoju. Założeniem jest zatem, że PSA będzie formą prawną adekwatną m.in. do pierwszej części życia start-upu.

Pozytywnie należy również przyjąć część zmian, zaproponowanych w ramach projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej. W projekcie proponuje się między innymi: zniesienie opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej, rozszerzenie listy kosztów kwalifikowanych o koszty uzyskania patentu, wydłużenie okresu możliwości odliczenia kosztów na działalność B+R, zwrot gotówkowy dla nowopowstałych przedsiębiorstw (start-upów) prowadzących działalność B+R; zwiększenie kwoty ulgi wydatkowej dla podatników podnoszących stale poziom nakładów na B+R; bezterminowe prawo naukowców do udziału w korzyściach z komercjalizacji. Ministerstwo Rozwoju we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaproponowało również szereg działań wspierających start-upy.

Należy pozytywnie ocenić deklaracje kontynuacji programów przygotowanych, przetestowanych i zapisanych już w tzw. Programach Operacyjnych, głównie Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój takich jak Biznest, Starter, BridgeAlfa czy programu Inno-Lab. Realizowana będzie koncepcja kompleksowego i synergicznego wsparcia począwszy od fazy inkubacji (identyfikacja pomysłów, weryfikacja ich potencjału rynkowego oraz przygotowanie do inwestycji, wsparcie kapitałowe) poprzez akcelerację (programy, w ramach których spółki technologiczne będą mogły rozwijać się we współpracy z dużymi przedsiębiorstwami i rozwój (tzw. druga i trzecia runda inwestycyjna, wsparcie w formie inwestycji kapitałowej w start-upy po fazie załączkowej). Środki w kwocie prawie 3 mld złotych pochodzą będą z funduszy europejskich, tj. Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020, a także ze środków prywatnych. W ciągu najbliższych 7 lat z tego programu ma być sfinansowane 1,5 tys. firm tworzących innowacje technologiczne.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Brak docelowej struktury i organizacji instytucji działających na rzecz wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie centralnym

Minister Rozwoju zapowiedział w *Planie na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* zmiany w systemie instytucjonalnym wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie centralnym. 13 kwietnia 2016 r. w KRS został zarejestrowany Polski Fundusz Rozwoju SA, który powstał na bazie spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe SA. Jest to wstęp do integracji przez PFR instytucji kluczowych dla rozwoju kraju w ramach grupy kapitałowej. W planach prezentowano, iż powstanie skonsolidowana grupa kapitałowa, skupiająca instytucje wsparcia rozwoju gospodarczego w Polsce. Początkiem tego procesu była, podjęta 25 marca 2016 r., decyzja Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe SA o zmianie statutu, nadająca jej nowy cel strategiczny w postaci wspierania rozwoju społeczno-ekonomicznego Polski. Planowana jest integracja działań instytucji, takich jak PARP, ARP, PAIiZ, KUKE czy BGK, które prowadzą ważne działania rozwojowe. W dalszym jednak ciągu nie została przedstawiona struktura docelowa działania tych instytucji, ich skonsolidowana strategia działania. W związku z brakiem skonkretyzowanych planów działania, nastąpiły już liczne opóźnienia w realizacji zadań instytucji. Ponadto, w planach nie przewidziano skonsolidowania wszystkich instytucji, które wspierają

działania rozwojowe (np. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju), co może spowodować, że główny cel tak poważnych zmian instytucjonalnych, czyli zebranie w jednym miejscu zasobów i ich synergiczne wykorzystanie nie zostanie osiągnięty.

2. Jednoczesne i głębokie zmiany w krajowym ekosystemie przedsiębiorczości i innowacyjności.

W ostatnich miesiącach przeprowadzane są istotne i głębokie zmiany, zarówno w przepisach prawa (bardzo często o charakterze systemowym jak np. ustawa o ustroju rolnym), jak również w instytucjach administracji publicznej szczebla centralnego, które bardzo często dokonywane są szybko i bez pogłębionej analizy wpływu na działalność biznesową.

Zmiany te mają charakter bardzo często systemowy i wpływają na wiele różnych obszarów prowadzenia biznesu. Badania prowadzone w ramach tzw. SME Test (Test MŚP) pokazują, że praktycznie każda zmiana w przepisach czy instytucjach ma wpływ (wymierny) na działalność MŚP. Powoduje to narastanie niepewności w prowadzeniu biznesu w Polsce oraz spadek jakości administracji. Słaba administracja, w której dokonano poważnych, zarówno osobowych jak i organizacyjnych, nie jest w stanie sprawnie, efektywnie i szybko realizować nakładanych na nią zadań. Zatem działania te mogą powodować konieczność dodatkowych nakładów przedsiębiorców. Dodatkowo, brak jest mocnego ośrodka kształtującego standardy w całej administracji. Wszystko to powoduje pogorszenie klimatu dla biznesu, zmniejszenie chęci i działań w zakresie zakładania nowych firm, zmniejszenie planów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczynanych, w tym również inwestycji zagranicznych.

Promocja gospodarki za granicą

DR WOJCIECH WARSKI

minister ds. zagranicznej promocji przedsiębiorców Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Przedsiębiorca, właściciel i prezes firmy informatycznej SOFTEX DATA. Od połowy lat 90. mocno zaangażowany w działalność w organizacjach przedsiębiorców. Specjalista w zakresie promocji gospodarczej i stosunków gospodarczych. Przewodniczący Konwentu BCC.

☎ 601 375 008 ✉ wojciech.warski@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Ministerstwo Rozwoju informuje o finalizacji prac nad kompleksową przebudową mechanizmów wsparcia polskich przedsiębiorców za granicą i stworzenie nowego rozwiązania SYSTEMOWEGO.

System ma być oparty o agendy zagraniczne działające na zasadach biznesowych i z wykorzystaniem mechanizmów aktywnego lobbingu, „białego wywiadu”, wsparcia instytucjonalnego eksporterów w pierwszych krokach na nowym rynku etc. Jednocześnie, konsolidacji mają ulec działania krajowe, obecnie rozproszone w kilkudziesięciu agencjach, instytutach, komórkach administracji państwowej.

Działania te wydają się być daleko zbieżne z postulatami artykułowanymi przez Konwent BCC i BCC jako organizacji, od co najmniej 2009 roku. Jednakże ocena tych rozwiązań będzie możliwa dopiero po ich przedstawieniu.

Nie jest np. wiadome, czy zdefiniowany zostanie formalnie „koszyk” działań wykonywanych bezpłatnie zagranicą na rzecz polskich przedsiębiorców w ich wysiłku znalezienia rynku zbytu i wiarygodnych partnerów handlowych. Zapotrzebowanie na podstawowe usługi jest duże. W takim zestawie powinny być np. usługi weryfikacji rzetelności potencjalnych kontrahentów polskich firm w dostępnych lokalnie bazach podatkowych, bankowych i windykacyjnych oraz elementarne usługi lobbingowe w postaci organizacji aktywnego kojarzenia parterów biznesowych czy obsługi misji. Część tego rodzaju zleceń mogłaby być zlecana po koszcie wykonania, ale nie wiadomo, czy będzie możliwe zlecenie typowych działań operacyjnych.

Nie jest też znany sposób rozwiązania konfliktu kompetencyjnego między Ministerstwem Rozwoju (dawniej Ministerstwo Gospodarki), a Ministerstwem Spraw Zagranicznych co do roli i współdziałania dyplomacji w działaniach zagranicznych w tematach gospodarczych.

Spółki Skarbu Państwa i prywatyzacja

DR GRAŻYNA MAGDZIAK

minister skarbu i prywatyzacji Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Ekspert z zakresu zagadnień prywatyzacyjnych, analizy finansowej przedsiębiorstw, rynku kapitałowego i restrukturyzacji. Doradca parlamentarny i doradca ekonomiczny wielu firm. Od 20 lat prezes jednej z najlepszych firm doradczych – BAA Polska. Stały członek Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych z ramienia przedsiębiorców. Jedna z założycielek BCC, członek Rady Organizatorów oraz Konwentu BCC.

☎ 22 562 33 43 ✉ grazyna.magdziak@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

- 1. Konieczne jest jak najszybsze przedstawienie koncepcji usytuowania spółek państwowych o profilu komercyjnym w strukturze administracji państwowej.** Do końca czerwca br. Ministerstwo Skarbu Państwa zobowiązało się przedstawić taki scenariusz, ale póki co go nie ma. Tymczasem część spółek strategicznych już oddano, lub w lipcu zostaną oddane, do resortów branżowych (energetyka, porty, firmy z obszaru rolnictwa, firmy zbrojeniowe), część od dawna funkcjonuje w resortach branżowych (poczta, kolej). Jednocześnie ma być tworzona agencja lub holding spółek strategicznych z tak różnorodnych spółek jak KGHM, PZU, PKO, AZOTY, LOT, PHN. Rodzi się pytanie czy do tego powstającego, strategicznego podmiotu włączone zostaną firmy energetyczne? Co z firmami planowanymi do konsolidacji? Co z „resztówkami” i pakietami mniejszościowymi? Kto będzie zajmował się procesami prywatyzacyjnymi, które zdecydowano się dokończyć lub kto odpowiedzialny będzie za sprzedaż pakietów niektórych spółek strategicznych? Pytań jest mnóstwo i na żadne nie ma odpowiedzi, a przecież od umiejscowienia tych firm w strukturze gospodarki zależą założenia ich dalszego rozwoju.
- 2. W powiązaniu z punktem poprzednim za bardzo pilne uznać jeszcze należy opracowanie i uchwalenie ustawy o nadzorze właścicielskim** (postulat zgłaszany przez BCC od długiego już czasu). Wielopodmiotowość organów nadzorujących działalność firm państwowych i brak jednoznacznego sformułowania zasad, według których powinny firmy te funkcjonować, stwarza niebezpieczeństwo wykorzystywania ich do celów doraźnych lub politycznych, co w konsekwencji prowadzi do obniżenia ich efektywności ekonomicznej.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Uruchomienie, po przeszło półrocznym zastoju, procesów prywatyzacyjnych dla niektórych spółek lub pakietów mniejszościowych. Skala tych działań nie jest duża i obejmuje tylko wybrane projekty już wcześniej zapoczątkowane przez poprzednie kierownictwo resortu, ale i tak uznać to należy za postępowanie zasługujące na akceptację.

Jest to jedyny atut, jaki dostrzec można w decyzjach Ministerstwa Skarbu w ostatnim kwartale.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

- 1.** Na wniosek Ministerstwa Skarbu dokonuje się przeglądu wszystkich większych (ale niekiedy i małych) procesów prywatyzacyjnych, jakie przeprowadzono w ostatnich ośmiu latach. Ich intencją jest badanie – a w istocie wykazanie – nieprawidłowości w ich przebiegu i sformułowanie z tego tytułu nie tylko oskarżeń wobec urzędników odpowiedzialnych za przebieg tych procesów, ale też roszczeń wobec inwestorów prywatnych, którzy kupili prywatyzowane spółki. Rodzi to poczucie zagrożenia i niepewności wśród przedsiębiorców i pogarsza klimat gospodarczy w Polsce.

Powszechnie przeprowadza się także audyty w spółkach państwowych, ale nie pod kątem sformułowania nowej strategii ich rozwoju, ale przede wszystkim znalezienia tzw. „haków” na poprzednie osoby zarządzające. Działania te ukierunkowują funkcjonowanie obecnych zarządów firm na analizy historyczne, a nie na szukanie optymalnych rozwiązań operacyjnych na przyszłość.

- 2.** Trwa proces lawinowej konsolidacji wszystkiego co resort skarbu ma w swoim posiadaniu, niezależnie od tego czy ma to sens ekonomiczny czy nie. Duża część tych pomysłów konsolidacyjnych ma na celu ratowanie przed upadłością podmiotów nie dających sobie rady na rynku. W konsekwencji spowoduje to jedynie zwiększenie kompleksowych kosztów funkcjonowania firm państwowych, a w efekcie całej gospodarki.
- 3.** Resort kontynuuje nieprzyjazne działania wobec inwestorów prywatnych, posiadających pakiety akcji spółek państwowych. Najpierw ogłoszono, że spółki z większościowym udziałem Skarbu Państwa będą przede wszystkim realizowały misje ogólnospołeczne, a ich priorytetem nie będą działania najbardziej optymalne z punktu widzenia wzrostu ich wartości. Ostatnio zaś przygotowano projekt ustawy zobowiązującej powoływanych przez resorty członków rad nadzorczych spółek z mniejszościowym udziałem państwa do składania oświadczeń, iż wspierać będą taką „misyjną” działalność firm, w których radach zasiadają.

Ochrona Zdrowia

ANNA JANCZEWSKA-RADWAN

minister ds. systemu ochrony zdrowia Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Wiceprezes Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Wyrobów Medycznych „POLMED”. Właścicielka firmy Medim. Założycielka Polskiego Stowarzyszenia Właścielek Firm. W latach 2004–2008 członek Rady Zamówień Publicznych przy prezesie Urzędu Zamówień Publicznych. W 1991 r. uzyskała tytuł Pierwszej Damy Biznesu, a 1997 r. tytuł Businesswoman. Ekspert BCC ds. służby zdrowia.

☎ 602 335 003, 600 916 626 ✉ anna.janczewska-radwan@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Przyspieszenie prac nad wdrażaniem ustawy o zdrowiu publicznym i zatwierdzeniem Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Dzięki tej ustawie ochrona zdrowia ma być bardziej ukierunkowana na profilaktykę, promocję i edukację zdrowotną, a nie tylko medycynę naprawczą. Ustawa ma kształtować postawy prozdrowotne i zwiększać poczucie osobistej odpowiedzialności za własne zdrowie, przyczyniając się do wydłużenia życia społeczeństwa w zdrowiu.
2. Przedstawienie mapy drogowej przez MZ wszystkich zapowiadanych od dłuższego czasu przez aktualny rząd zmian systemowych w ochronie zdrowia w tym:
 - sposobu finansowania i dochodzenia do zapowiadanych wydatków publicznych na poziomie 6 % PKB,
 - uregulowań wynagrodzeń dotyczących wszystkich grup zawodowych,
 - niezbędnych nowelizacji określonych ustaw, w tym ustawy o refundacji leków w zakresie leków z importu, ustawy Prawo Farmaceutyczne w aspekcie implementacji dyrektywy fałszywkowej oraz nowelizacji ustawy o bezpieczeństwie żywności.
3. Powołanie profesjonalnego zespołu ds. mediacji społecznej, który w konfliktowych sytuacjach, jak np. ostatnia w Centrum Zdrowia Dziecka dotycząca wynagrodzeń personelu pielęgniarskiego, włączany byłby automatycznie do rozwiązywania wszelkiego rodzaju konfliktów społecznych. Do rozważenia pozostaje organ, przy którym miałyby funkcjonować taki zespół. Ze strony BCC padały już od wielu lat tego typu propozycje, przy okazji właśnie różnego rodzaju konfliktów w ochronie zdrowia. Proponowaliśmy powołanie takiej struktury w ramach Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rady Dialogu Społecznego.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Koordynacja prac związanych z informatyzacją ochrony zdrowia na poziomie resortu cyfryzacji, rozwoju i zdrowia. Daje to nadzieję na wyjście z trwającego już od wielu lat impasu we wprowadzaniu e-zdrowia i stworzeniu systemu gromadzenia i przetwarzania wiarygodnych i kompletnych danych dotyczących ochrony zdrowia. Braki w tym zakresie uniemożliwiają właściwe zarządzanie systemem ochrony zdrowia.
2. Stworzenie Instrumentu Oceny Wniosków Inwestycyjnych w Służbie Zdrowia (IOWISZ). Instrument ten ma na celu przejrzyste i racjonalne wydatkowanie środków inwestycyjnych, w tym unijnych na rozwój i modyfikację infrastruktury w służbie zdrowia.

3. Powołanie zespołu do spraw uregulowania reklamy leków, suplementów diety i innych środków spożywczych oraz wyrobów medycznych. Konieczne jest jednak włączenie w prace tego zespołu przedstawiciele branży leków, leków OTC, suplementów, aptek i wyrobów medycznych. BCC podjął się wypracowania wspólnego stanowiska wszystkich organizacji skupiających producentów suplementów, które powinno być przedstawione przez reprezentantów tej branży na forum zespołu.
4. Zniesienie nowelizacją ustawy o działalności leczniczej obowiązku ubezpieczenia się szpitali z tytułu zdarzeń medycznych. BCC wielokrotnie wskazywało, że błędem jest nakładanie na szpitale nowych obciążeń bez wskazywania ich źródeł finansowania.
5. Decyzja Ministerstwa Zdrowia do zachęcania szpitali publicznych do działalności komercyjnej. Jest to jeden z najważniejszych postulatów ministerialnej komisji ds. absurdów w ochronie zdrowia. Mimo, iż określone regulacje prawne dopuszczają już dawno taką możliwość, szpitale w obawie przed reakcją NFZ, lub organu założycielskiego nie ryzykują podejmowania takiej działalności. Prowadzenie działalności komercyjnej przez jednostki publiczne to korzyści dla wszystkich zainteresowanych: pacjenta, lekarzy i szpitala.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Zmiany w ustawie o działalności leczniczej, dotyczące między innymi zakazu zbywania akcji i udziałów przez skomercjalizowane podmioty, zakazu wypłacania dywidendy w spółkach, w których ponad 51% akcji lub udziałów ma Skarb Państwa oraz pokrywania we własnym zakresie, lub przez podmiot założycielski ujemnego wyniku finansowego tych placówek. Ta nowa regulacja budzi wiele kontrowersji wśród ekspertów ochrony zdrowia i z pewnością nie rozwiąże problemu zadłużania się szpitali, tym bardziej, że największe zadłużenie dotyczy szpitali uniwersyteckich i resortowych. Ustawa budzi też poważne zastrzeżenia co do zgodności z Konstatacją RP i orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego przede wszystkim w zakresie gwarancji swobody działalności gospodarczej.
2. Projekt ustawy o refundacji wyrobów medycznych, który wzoruje się na zasadach refundacji leków z limitami cenowymi oraz sztywnymi marżami, mimo iż leki i wyroby medyczne to tak zasadniczo różne kategorie produktów. W szeregu refundowanych wyrobów medycznych istnieje konieczność indywidualnego dostosowania do potrzeb konkretnego pacjenta i poszczególne warianty tych wyrobów mogą się istotnie różnić cenowo. Na planowanym systemie mogą ucierpieć niepełnosprawni pacjenci i przedsiębiorcy tej branży.

Prawo gospodarcze

RYSZARD KALISZ

minister ds. prawa gospodarczego w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC

W latach 1987 – 2007 wykonywał zawód adwokata. Ekspert w obradach „ Okrągłego Stołu” (1989), zastępca Przewodniczącego Trybunału Stanu (1993-1995), współtwórca przepisów Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP (1997-2000), Szef Kancelarii Prezydenta (1998-2000), Członek Rady Bezpieczeństwa Narodowego (2000-2005), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji RP (2004-2005). Poseł na Sejm IV, VI i VII kadencji (2001-2015).

☎ 601 884 411 ✉ ryszard.kalisz@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Przedstawienie konkretnego projektu ustawy w ramach procedowanej przez rząd „Konstytucji dla biznesu”.
2. Wszczęcie działań na poziomie krajowym i regionalnym o charakterze integracyjnym, informacyjnym oraz finansowym w zakresie projektów Nowy Jedwabny Szlak oraz Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Organizacja wizyty Przewodniczącego Xi Jinpinga, skutkująca podpisaniem umów i porozumień o charakterze politycznym (np.: przejście z partnerstwa strategicznego na wszechstronne partnerstwo strategiczne) oraz gospodarczym (np.: memorandum w sprawie parków przemysłowych, zasady regionalizacji w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, czy porozumienie fitosanitarne w sprawie eksportu jabłek).
2. Rozpoczęcie prac nad Uproszczoną Spółką Akcyjną w porozumieniu ze środowiskiem start-upowym.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Procedowanie nad projektem dotyczącym przepadku majątku przestępców (ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw – szczegółowa opinia osobno w załączeniu).
2. Nacjonalizacja OFE tj. informacje prasowe w sprawie pomysłu połączenia OFE w jeden fundusz pod zarządem instytucji kontrolowanej przez Skarb Państwa.

System stanowienia prawa

WITOLD MICHAŁEK

minister ds. procesu stanowienia prawa Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Członek i współzałożyciel Stowarzyszenia Profesjonalnych Lobbyistów w Polsce. Współwłaściciel firmy lobbingowej i doradczej UNLOB. Koordynator i konsultant w wielu międzynarodowych projektach, mających na celu pomoc we wprowadzaniu regulacji i instytucji gospodarki rynkowej w krajach Europy Środk.-Wsch., Azji i Afryki, finansowanych przez USAID, UE oraz rząd Wielkiej Brytanii. Ekspert BCC ds. gospodarki, legislacji i lobbingu.

☎ 605 426 959 ✉ witold.michalek@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. W odniesieniu do poselskich, senackich i prezydenckich inicjatyw legislacyjnych konieczne jest wprowadzenie (podobnie jak ma to miejsce w przypadku projektów rządowych) obowiązku przeprowadzenia konsultacji publicznych oraz opublikowania ich wyników PRZED pierwszym czytaniem w Sejmie, tak aby wszyscy interesariusze i decydujący o dalszych losach projektu postowie mieli możliwie pełną wiedzę nt. skutków wdrożenia postulowanej regulacji.
2. Poprawa jakości Ocen Skutków Regulacji (OSR) towarzyszących projektom legislacyjnym, w szczególności jeśli chodzi o skutki finansowe proponowanych rozwiązań w odniesieniu do poszczególnych podmiotów, będących bezpośrednimi lub pośrednimi adresatami danej regulacji.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Działania Ministerstwa Rozwoju w pracach nad wdrożeniem Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, umożliwiające ekspertom reprezentującym środowiska gospodarcze udział w konsultacjach i dyskusji nad szczegółowymi rozwiązaniami prawnymi i instytucjonalnymi już na wczesnym etapie prac prowadzonych przez rząd.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Poważnym zagrożeniem dla gospodarki i przedsiębiorców jest znaczne zwiększenie ryzyka tworzenia prawa złej jakości w wyniku inicjatywy KPRM wprowadzenia głębokich zmian w Regulaminie pracy Rady Ministrów, mających na celu skrócenie rządowej ścieżki legislacyjnej, w szczególności zlikwidowanie wymogu przygotowywania założeń do projektów ustaw. Byłby to duży krok wstecz w stosunku do obecnej procedury, która dzięki obowiązkowi konsultowania założeń do projektów ustaw przez wszystkich interesariuszy (tak zewnętrznych jak i przez instytucje wewnątrzrządowe) znacznie zwiększała zasób informacji wymaganych dla przygotowania prawa dobrej jakości. Po wprowadzeniu zmian w Regulaminie zwiększona być może zostanie szybkość procesu legislacyjnego na etapie rządowym, ale wyraźnie odbędzie się to kosztem jakości stanowionego prawa.

2. Nagminne wprowadzanie przez rząd na ścieżkę legislacyjną projektów ustaw i rozporządzeń w trybie specjalnym, bez wcześniejszego opublikowania treści projektów, kiedy zainteresowane podmioty dowiadują się o poszczególnych projektach dopiero, kiedy te stają się już przedmiotem decyzji Stałego Komitetu Rady Ministrów – co w oczywisty sposób uniemożliwia przygotowanie opinii eksperckich przed podjęciem decyzji przez Radę Ministrów, np.:

- Projekt ustawy dot. sporów konsumenckich:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12283400/katalog/12342479#12342479>;

- Walka z szarą sferą akcyzową na paliwa:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs/2/12285003/12351028/12351029/dokument219828.pdf>;

- Jakość produktów rolnych i spożywczych: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12283452>;

- Kodeks pracy: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12283450>;

Środowisko naturalne

RYSZARD PAZDAN

minister środowiska Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Uczestnik prac i członek Komitetu Monitorującego Programy Operacyjne nowej perspektywy finansowej 2014-2020, członek szeregu polskich i zagranicznych stowarzyszeń zawodowych, m.in. Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego, Air & Waste Management Association. Założyciel i prezes firmy ATMOTERM SA. Autor wielu publikacji i ekspertyz dotyczących m.in. gospodarki cyrkulacyjnej, zmian klimatu, emisji zanieczyszczeń, oddziaływań na środowisko, zarządzania informacjami środowiskowymi. Ekspert BCC ds. polityki środowiskowej państwa.

☎ 661 426 679 ✉ ryszard.pazdan@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Opracowanie i wdrożenie zunifikowanego dla całego kraju (od poziomu gmin) systemu zarządzania jakością powietrza.
2. Kontynuacja reformy gospodarki wodnej.
3. Weryfikacja i usprawnienie funkcjonowania systemu ochrony środowiska w Polsce.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania rządu w II kw. 2016 były praktycznie identyczne z poprzedzającym kwartałem, a więc kontynuacja konsultacji dot. gospodarki odpadami z uwagi na zmiany w dyrektywach unijnych; dopracowywanie przepisów wykonawczych związanych z reformą gospodarki wodnej.

Po ogłoszeniu bilansu otwarcia, minister środowiska przedstawił ambitny plan na 2016 r., akcentując działania strategiczne w zarządzaniu poprawą jakości powietrza w Polsce w tym zmniejszenia stref z przekroczeniami poziomów stężeń dopuszczalnych, budowie planów adaptacyjnych do zmian klimatycznych dla wszystkich miast powyżej 100 tys. mieszkańców, wykonania wzorcowych programów dot. gospodarki o obiegu zamkniętym. Wszystkie działania w planie są określone miernikami pozwalającymi na ich późniejszą ocenę.

Należy jednak dostrzec niepokojące osłabienie działań reformowania bardzo zagnatwanego systemu zarządzania ochroną środowiska w Polsce, zamieszanie wokół Odnawialnych Źródeł Energii (niestabilność systemu wspomagania), gospodarki odpadami (brak jednolitych baz danych), gospodarki wodnej (Wody Polskie).

Cyfryzacja i rozwój społeczeństwa informacyjnego

KRZYSZTOF SZUBERT

minister ds. cyfryzacji Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Absolwent Politechniki Warszawskiej, na stanowiskach kierowniczych zarówno polskich jak i zagranicznych przedsiębiorstw branży informatycznej od ponad dziesięciu lat. Inicjator oraz pierwszy Przewodniczący Koalicji na Rzecz Społeczeństwa Informatycznego (KRESI). Przewodniczący Komisji BCC ds. Informatyki, Telekomunikacji i Społeczeństwa Informatycznego. Przedstawiciel BCC w Mazowieckiej Radzie Innowacyjności (Urząd Marszałkowski) oraz sejmowej Komisji Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Prezes Zarządu CONNECT DISTRIBUTION sp. z o. o. – laureata wielu prestiżowych nagród i wyróżnień, m.in. Medal Europejski, Gazeta Biznesu czy Diamenty Forbes'a.

☎ 602 103 357 ✉ krzysztof.szubert@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Umocowanie Ministra Cyfryzacji w roli nadrzędnej obszaru szerokorozumianej cyfryzacji w stosunku do pozostałych resortów oraz jednostek związanych z tym obszarem.

Dotychczasowe rozproszenie decyzyjności nie pozwalało na efektywne zarządzanie procesem cyfryzacji. Taka struktura wpływała negatywnie na czas budowy dużych systemów informatycznych oraz wysokie koszty ich produkcji, przy małej efektywności dla obywatela. Koordynacja działań w obszarze cyfryzacji dotyczyć powinna nie tylko relacji międzyresortowych, ale także współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami i stowarzyszeniami krajowymi, strukturami unijnymi i innymi organizacjami międzynarodowymi odpowiedzialnymi za obszar cyfryzacji. W kontekście prowadzenia i uruchamiania dużych, nowych projektów informatycznych oraz porządkowania obecnego chaosu w zakresie państwowych systemów informatycznych (zarówno administracji centralnej, jak i samorządowej) konieczne jest umocowanie Ministra Cyfryzacji w pozycji nadrzędnej w zakresie tego obszaru – w roli „głównego informatyka kraju” (CIO Polski / Chief Information Officer) – jak jest to praktykowane w wielu państwach członkowskich EU.

2. Ustanowienie bliskiej i strategicznej współpracy Ministerstwa Cyfryzacji oraz Ministerstwa Rozwoju, która jest kluczowa m.in. dla rozwoju polskiej innowacyjności (szczególnie w kontekście cyfrowym).

Wybór strategicznych specjalizacji, efektywne finansowanie projektów, stałe podnoszenie kompetencji kadr, budowa nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej, ekspansja zagraniczna, czy też szerokorozumiane cyberbezpieczeństwo – to tylko wybrane kierunki kluczowych działań leżących w zakresie kompetencji Ministerstwa Cyfryzacji (MC) oraz Ministerstwa Rozwoju (MR). Planem kierunkowym, zbierającym ww. elementy w coraz bardziej spójną całość jest *Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju* – Ministerstwa Rozwoju (Plan Morawieckiego), którego fundamentem dla 5 filarów rozwoju gospodarczego Polski jest tzw. sprawne państwo, zbudowane na bazie nowoczesnej i efektywnej e-administracji, leżącej w całości w zakresie kompetencji ministra cyfryzacji. Współpraca tych resortów wydaje się być zatem niezmiernie istotna i wręcz konieczna – zarówno w kontekście realizacji ww. planu, jak i budowy nowoczesnej e-administracji przyjaznej obywatelom i przedsiębiorcom.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobacie:

1. Konsekwentne realizowanie przyjętych po konsultacjach społecznych „Kierunków Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji w obszarze informatyzacji usług publicznych”.

Dotyczy to wielu elementów sygnalizowanych przez Ministra Cyfryzacji w ramach ww. dokumentu

kierunkowego m.in.: uruchomienie projektu EZD RP mającego na celu ustanowienie jednolitego systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją w administracji rządowej oraz standardu systemów klasy EZD w administracji publicznej RP, uchwalenie Ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego, ustawy która otwiera możliwość korzystania przez wszystkich obywateli i przedsiębiorców z danych gromadzonych przez jednostki publiczne, czy też ostatnie zapowiedzi uruchomienia projektu nowoczesnego dowodu osobistego tzw. dowodu z chip'em (eID) oraz dowodu w wersji elektronicznej – bezpiecznej aplikacji na telefony komórkowe (mID), która planowana jest do wprowadzenia już w 2017 roku.

2. Uruchomienie przez Ministra Cyfryzacji wspólnie z Ministrem Rozwoju programu „Od papierowej do cyfrowej Polski” (tzw. Cash-Less / Paper-Less);

Program „Od papierowej do cyfrowej Polski” zapewni cyfryzację procesów i przepływów finansowych w administracji. Jest to program wpisujący się doskonale w ogólnostanowione trendy oraz w szerszą koncepcję *Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*. Główne założenia programu to: poprawa funkcjonowania i lepsze wykorzystanie infrastruktury publicznej, bardziej efektywne wypełnianie swoich funkcji przez państwo, zapewnienie warunków dla rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Ministerstwo Cyfryzacji jest koordynatorem i nadzorcą prac w projekcie „Od Polski papierowej do cyfrowej”, który został zainicjowany przez MR i MC, a realizują go wspólnie urzędnicy, eksperci, przedsiębiorcy i obywatele. Tym samym, to obecnie najbardziej demokratyczny projekt cyfryzacyjny, zarówno w Polsce, jak i może w Unii Europejskiej. Funkcjonowanie programu (zespołu) jest formalnie osadzone w pracach Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji (KRMC).

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Brak umocowania Ministra Cyfryzacji w roli „głównego informatyka kraju”, czyli szerokokorozumianej roli wiodącej obszaru cyfryzacji Polski;

Cyfryzacja to działanie horyzontalne, obejmujące praktycznie wszystkie resorty oraz sfery życia. Dla budowy struktur koordynacyjnych w cyfryzacji administracji konieczne jest zdecydowane wzmocnienie roli Ministra np. poprzez KRMC zarówno w zakresie opiniowania nowych projektów informatycznych zgłaszanych przez administrację centralną oraz regionalną, jak i opiniowanie projektów legislacyjnych i strategicznych, z obszaru szerokokorozumianej cyfryzacji kraju. Wymaganie pozytywnej opinii KRMC przed uruchamianiem nowych projektów administracji państwowej pozwoli ministrowi cyfryzacji na spójne monitorowanie oraz zarządzanie informatyzacją Polski.

2. Brak koordynacji pracy resortów w obszarze cyfryzacji (oraz innowacyjności) na arenie europejskiej i międzynarodowej;

Na chwilę obecną blisko 75% prawa (również w zakresie ICT) tworzone jest w Unii Europejskiej. W drugiej połowie 2016 roku – za prezydencji słowackiej – spodziewana jest bardzo duża liczba aktów legislacyjnych związanych z Jednolitym Rynkiem Cyfrowym. Musimy zdecydowanie zwiększyć naszą obecność i aktywność na forum wszelkich gremiów EU oraz równie zdecydowanie usprawnić i koordynować współpracę wszystkich resortów na arenie europejskiej w obszarze szeroko pojętej cyfryzacji. Działania realizowane na poziomie unijnym powinny być inicjowane na jak najwcześniejszym etapie prac oraz opierać się na zasadzie promowania interesów najbardziej korzystnych z punktu widzenia polskiego obywatela i przedsiębiorcy.

Współpraca nauka – biznes

SŁAWOMIR OLEJNIK

minister ds. rozwoju współpracy nauki i biznesu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Doktorant Politechniki Warszawskiej i absolwent Politechniki Krakowskiej. Ekspert BCC ds. innowacyjności oraz współtwórca i prezes zarządu Fundacji Polska Innowacyjna. Pracował jako menedżer średniego i wyższego szczebla w branży rekrutacyjnej i IT. Trener biznesu i współtwórca firmy szkoleniowo-doradczej S&O Partners, w ramach której doradza startup'om na wczesnym etapie rozwoju oraz szkoli menedżerów i przyszłych liderów. Były członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, a w latach 2012-2014 prezes zarządu Fundacji Studenckie Forum BCC.

☎ 793 777 457 ✉ slawomir.olejnik@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. W działaniach podejmowanych przez rząd w zakresie zmian *Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym* czy też *małej Ustawy o innowacyjności*, należy wziąć pod uwagę młodą Polonię naukową. Według danych zgromadzonych przez Fundację Polonium (organizatora konferencji *Science Polish Perspectives* w Wielkiej Brytanii), młodzi polscy naukowcy i studenci wykształceni za granicą w perspektywie najbliższych 3 do 5 lat rozważają powrót do kraju. Mając na uwadze, iż posiadają wiedzę, rozwiązania i doświadczenie z dobrych i najlepszych uniwersytetów na świecie należy mocno skupić się na zmianach organizacyjnych, prawnych, administracyjnych i kadrowych na polskich uczelniach, jak i w administracji państwowej. W szczególności postawić należy na większą otwartość ekosystemów naukowych, badawczych naukowo-biznesowych i biznesowych w Polsce na tę grupę osób, by sposób ich działania był jak najbardziej zbieżny z tymi, które stosowane są w krajach rozwiniętych. Mając na uwadze doświadczenia Izraela w budowaniu jednego z najlepszych ekosystemów innowacyjności na świecie należy podkreślić, iż jednym z powodów powstawania tam nowych firm technologicznych było ściąganie do kraju repatriantów izraelskich i przygotowania dla nich odpowiednich warunków funkcjonowania w kraju.

2. Ministerstwo Rozwoju we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego powinno podjąć się próby zmapowania całego ekosystemu innowacyjności i przedsiębiorczości w Polsce, wliczając w to również działania organizacji społecznych, biznesowych, naukowych, jak i związanych z administracją publiczną. Według założeń programu *Start In Poland*, jako kraj mamy m.in. stać się przystanią dla firm, startupów i pomysłów technologicznych, które rozwijać mają część swoich działań w Polsce, a następnie dokonywać ekspansji międzynarodowej. Aby zrobić to bardziej efektywniej przedsiębiorcy, start-upowcy, młodzi naukowcy, czy też firmy chcące przenieść swoje działy badawczo-rozwojowe do Polski, powinny mieć łatwy dostęp do wiedzy o całym dostępnym potencjale w naszym kraju. Zdecydowanie ułatwiłoby to poszukiwanie odpowiednich kompetencji do realizacji projektów, pomysłów czy też działań biznesowych podmiotów zainteresowanych działaniem na terenie Polski. Z doświadczeń Business Centre Club, Fundacji Polska Innowacyjna, jak i uczestników II. Kongresu Polskiej Innowacyjnej – *InnoShare'16* wynika, iż jest to bardzo ważny element, który w swoich pracach powinien uwzględnić rząd.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. W aspekcie rozwoju współpracy nauki i biznesu warto wskazać, iż współorganizowany w Krakowie przez kilka środowisk (naukowe, biznesowe, społeczne, rządowe) Kongres Impact'16 był wydarzeniem na bardzo wysokim poziomie, na którym przedstawiono przygotowywane przez ostatnie miesiące założenia programu *Start In Poland*. Jednocześnie

po wielu miesiącach oczekiwania zaprezentowane zostały założenia działania Funduszu Witelon Fund i jego współdziałania z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, które wesprzeć mają system finansowania rozwoju nowych technologii.

2. Przyjęta przez Sejm ustawa deregulacyjna (23.06.2016 r.), uwzględniła kwestie związane z otrzymywaniem przez minimum połowę doktorantów stypendium naukowego. Jest to dobry krok w kierunku zapewnienia warunków finansowych dla osób, które chcą rozwijać swoje prace badawcze. Warto w tym miejscu nadmienić, iż w USA i Kanadzie znaczącą część innowacji w firmach i na uczelniach wytwarzają doktoranci i studenci. Ukierunkowywanie działań na poprawianie ich możliwości finansowych, bez konieczności podejmowania dodatkowych aktywności pozwalających na prowadzenie działalności badawczej, czy też na styku nauki i biznesu, daje możliwość powstawania nowych technologii oraz startupów technologicznych pochodzących ze środowiska naukowego.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. W ostatnich dwóch kwartałach 2016 roku prowadzone były prace nad *Małą Ustawą o innowacyjności*. Przeprowadzono konsultacje społeczne oraz spotkanie konsultacyjne z wiceministrem Piotrem Dardzińskim. Ostateczne prace nad nią nadal trwają. Co jednak można zauważyć, jej założenia są bardzo zachowawcze i nie dają zdecydowanych i konkurencyjnych rozwiązań w skali globalnej, którymi wygrać możemy z innymi państwami (np. w kwestiach prawnych). Może się to okazać jedną z barier do pełnej realizacji „Planu Morawieckiego”. Pozostaje zatem poczekać na ostateczną wersję tej ustawy oraz śledzić kolejne działania Ministerstwa Rozwoju w zakresie prac nad *Białą Księgą Innowacyjności* oraz w przyszłości *Dużą Ustawą o innowacyjności*.
2. Innowacyjność kraju rozwijać się powinna w dwóch kierunkach: „z góry do dołu” (od rządu, ministerstw do firm, startupów, organizacji), jak i „z dołu do góry” (inicjatywy oddolne, wnioski i działania społeczne, uzupełniające ekosystem wiedzą, ludźmi, pomysłami). Warto aby przenikały się i działały w miarę możliwości we wspólnym kierunku. O ile w zakresie aktywności „z góry do dołu”, rząd podejmuje szereg działań, przygotowując rozwiązania stymulujące ekosystem innowacji w Polsce, czy też stara się uzupełniać lub poprawiać zdiagnozowane luki, to w kwestii wsparcia działania oddolnego pozostaje jeszcze dużo pracy. Obecnie w kraju posiadamy duże zaplecze naukowe, badawcze, laboratoryjne, rozwijają się inicjatywy społeczne mające na celu aktywizację środowiska naukowego w kierunku współpracy nauki i biznesu. Ponadto, od wielu lat borykamy się z małą liczbą dobrych pomysłów tworzących nowe firmy, które wnoszą realną wartość do gospodarki (firmy pochodzące z nowych technologii czy też badań prowadzonych na uczelniach). Aby znacząco wpłynąć na sferę rozwoju pomysłów na firmy technologiczne, czy też rozwój technologii, Ministerstwo Rozwoju, jak i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w szczególności wspierać powinny działania oddolne, powodujące że podejście młodych naukowców, doktorantów, czy aktywnych na płaszczyźnie badawczej młodych pracowników naukowych, ukierunkowane będą pod komercjalizację badań naukowych, współpracę z przemysłem oraz prowadzenie praktycznych doktoratów. Warto wyszukać takie inicjatywy i w ramach programu *Start In Poland* również wesprzeć rozwój innowacji społecznych i inicjatyw oddolnych. Często są to działania powodujące sieciowanie naukowców, przedstawicieli biznesu i start-upów, co jest jednym z kryteriów branych pod uwagę w rankingach oceny innowacyjności krajów.

Infrastruktura

MACIEJ GRELOWSKI

minister infrastruktury Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Menedżer z wieloletnim doświadczeniem. Prezes Orbis SA (1993-2004), prezes Polskiego Instytutu Dyrektorów (2004-2005), członek Rad Nadzorczych wielu spółek publicznych. Wykładowca Corporate Governance w WSB w Nowym Sączu. Ekspert w zakresie zarządzania. Doradca gospodarczy. Laureat prestiżowych nagród Stowarzyszenia Managerów, "Gazety Parkiet", BCC. Przewodniczący Rady Głównej BCC.

☎ 502 333 330 ✉ maciej.grelowski@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Koniecznym priorytetem dla Ministerstwa Infrastruktury, obok efektywnego i racjonalnego zagospodarowania środków unijnych na rzecz rozwoju sieci drogowej w Polsce, powinno być zrealizowanie projektu elektronicznego poboru opłat za użytkowanie dróg ekspresowych i autostrad dla wszystkich użytkowników, zarówno transportu ciężarowego jak i osobowego.

Opłatami zintegrowanymi i skutecznie egzekwowanymi należy objąć maksymalnie możliwy zakres eksploatowanych, kwalifikowanych dróg. Gromadzone fundusze mają zabezpieczyć właściwe utrzymanie polskiego systemu drogowego, a także jego rozwój i modernizację w długim horyzoncie czasowym. Elementem niezbędnym i koniecznym dla ustanowienia efektywnego systemu poboru opłat jest osiągnięcie porozumienia z koncesjonariuszami operującymi w Polsce. W interesie dobra ogólnego i efektywności systemu nie można pozostawić odcinków koncesjonowanych poza ogólnym systemem zintegrowanych opłat drogowych. Decyzja o realizacji zadań systemowych powinna być zastrzeżona dla państwa i jego organów.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Właściwym działaniem dla realizacji wyznaczonego powyżej celu, czyli ustanowienia kompleksowego systemu opłat, powinno być podjęcie decyzji co do sposobu realizacji tego projektu. Ze względu na upływający czas wydaje się nierealnym przeprowadzenie w koniecznym terminie przetargu na kolejnego operatora. Ministerstwo Infrastruktury dokonując wyboru operatora systemu i stosowanej technologii, bez względu na opcję polityczną, przesądziło wówczas na długi czas o technice poboru opłat. Wydatkowano ogromne sumy na stworzenie technicznego zaplecza dla realizacji poboru opłat. W celu zmiany zakresu i sposobu realizacji należy przeprowadzić rynkowy konkurs ofert handlowych pozostając przy istniejącym systemie pomiaru i egzekucji opłat. Zmiana koncepcji w zakresie technologii może być uzupełnieniem, nie zaś zastąpieniem, co skutkowałoby kolejnymi, gigantycznymi kosztami tworzenia materialnego zaplecza dla obsługi nowego systemu.
2. Pożyteczną i znaczącą jest decyzja o realizacji opłat drogowych bez względu na obciążenia wynikające z wielkości ruchu drogowego. Otwieranie bezpłatnych przejazdów było szkodliwe materialnie i społecznie, tworzyło sztuczne spiętrzenia ruchu i powodowało znaczące koszty dla Krajowego Funduszu Drogowego. Podjęcie tej decyzji przed sezonem jest też elementem edukacji komunikacyjnej użytkowników dróg w Polsce i opiera się na ogólnoeuropejskim standardzie.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Opóźnienia w realizacji podpisanych umów na budowę infrastruktury transportowej wynikające z zawichości prawnych i niekompetencji zainteresowanych. Realizacja zadań infrastrukturalnych to niezbędny rozwój ekonomiczny Polski, a także istotny wzrost komfortu życiowego obywateli, nie zaś zaspakajanie aspiracji materialnych i społecznych dla wybranych grup interesariuszy.

Spółdzielczość

MIECZYŚLAW GRODZKI

minister ds. spółdzielczości Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Rzecznik budowlany GINB, rzeczoznawca szacowania nieruchomości, lustrator spółdzielczy. Zastępca przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej, zastępca przewodniczącego RN Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka, Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Prowadzi własną firmę - Przedsiębiorstwo Budowlane GROMAR. Za swoją działalność został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi. Przewodniczący Komisji Spółdzielczej BCC.

☎ 514 090 080 ✉ mieczyslaw.grodzki@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Stworzenie warunków do powstania w Polsce nowoczesnych spółdzielni rolniczych

Takie oczekiwania zgłaszają Polacy na wsi. Dotychczasowa historia prac nad prawem spółdzielczym nie napawa entuzjazmem. W ostatnich latach było 7 prób stworzenia nowego prawa, ale zakończyły się one niepowodzeniem. Były projekty poselskie, prezydenckie i ani jednego rządowego. Potrzeba wspólnotowej zaradności ludzi w rolnictwie jest już dawno udowodniona. Spółdzielnia to podmiot ponadczasowy i bardziej związana z gospodarstwem niż z ludźmi. A RSP to wielorodzinne gospodarstwa rolne i powinny mieć takie same prawa jak gospodarstwa indywidualne.

Chcemy by rząd uznał specyfikę spółdzielczą w gospodarowaniu i zaproponował odpowiednie mechanizmy.

W końcu stycznia br. została wyłoniona w Sejmie podkomisja nadzwyczajna do przygotowania projektu inicjatywy ustawodawczej w zakresie spółdzielczości rolniczej. W exposé premier i w wypowiedziach ministra rolnictwa było wiele pozytywnych stwierdzeń na temat spółdzielczości. Gorzej jest z wypełnianiem tych intencji konkretnymi projektami ustaw i w aktach wykonawczych.

Mimo tego mankamentu wybrana została ciekawa metoda pracy. Na pierwsze posiedzenie przybyli wszyscy ludzie, znający problemy spółdzielczości rolniczej, żeby zacząć rozmawiać, i wytyczyć ramy zakresu nowelizacji ustawy. Jaka powinna ich zdaniem być nowelizacja, której celem powinno być usprawnienie funkcjonowania spółdzielczości w nowych warunkach, w tym rozwój i wplecenie się naszego ruchu w spółdzielczość europejską. Jednocześnie trwają prace rządowe nad ustawą o spółdzielniach rolniczych.

A zmiany potrzebne są pilnie i głęboko muszą zmienić rzeczywistość na wsi. Generalnie w Polsce nie ma dobrego klimatu dla spółdzielczości. Jest ona obciążana większymi kosztami, nie dopuszcza się do korzystania z dobrodziejstw PROW i innych funduszy z dofinansowaniem środków unijnych. Spółdzielnie domagają się równego traktowania z innymi podmiotami funkcjonującymi na rynku. Wzorcem jest cała Europa, od Francji poczynając po Danię i Włochy, gdzie właśnie rozwiązaniem problemów, które są w rolnictwie jest właśnie spółdzielczość.

Zdaniem spółdzielców w ustawie powinno chodzić o to, żeby nakłonić polskich rolników do wchodzenia w nowe spółdzielnie produkcji rolnej. Problemem polskiego producenta – rolnika, w tym spółdzielcy, jest to, że jest on umiejscowiony ze swoją produkcją i warsztatem pracy na początku łańcucha produkcyjnego żywności. Z niego żyją, dyktując ceny, odbiorcy, handlarze, pośrednicy i przetwórcy. Zarabiają wszyscy tylko nie rolnik. Nowa spółdzielnia ma pozwolić wchodzenie rolników w tamte role i zwiększać ich dochody.

Spółdzielcy-rolnicy oczekują zmian w niedawno przyjętej ustawie o obrocie ziemią. Spółdzielnie zostały potraktowane tak, jakby ich nie było. Będąc prywatnymi gospodarstwami rodzinnymi, nie mają dziś prawa do nabywania ziemi.

Wieś polska nie oczekiwała takich zmian. Oczekiwała zmiany w obrocie ziemią państwową, czyli między Skarbem Państwa i prywatnymi nabywcami. Ograniczenie, że tylko rolnik indywidualny, Kościół i związki wyznaniowe mogą uczestniczyć w obrocie, to poważne zubożenie sytuacji.

2. Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (druk sejmowy nr 215).

Przygotowany przez rząd koalicji PO – PSL projekt ustawy był przedmiotem prac i uzgodnień prowadzonych przez wiele miesięcy. Pomimo zgłaszania przez środowisko społeczne licznych uwag do kolejnych wersji projektu, wiele kwestii budzi nadal zastrzeżenia sektora bankowości spółdzielczej i sektora SKOK.

Wiele kwestii zostało poprawionych podczas procedowania projektu ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (druk sejmowy nr 215) w trakcie prac podkomisji stałej art. instytucji finansowych (Komisja Finansów Publicznych Sejmu RP). Niemniej jednak przepisy ustawy nie uwzględniają istotnych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw do obecnie funkcjonującej ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, przez co **stawiają polskie banki spółdzielcze w jawnie dyskryminowanej pozycji wobec banków komercyjnych.**

Zmiany w nowelizacji ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych w z dnia 25 czerwca 2015 r. utworzyły fundusz pomocowy systemu ochrony instytucjonalnej, do którego muszą, co do zasady, należeć wszystkie banki spółdzielcze. Jak wskazywano w uzasadnieniu do ówczesnych zmian w obecnie obowiązującej ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, fundusz pomocowy systemu ochrony instytucjonalnej będzie pełnił zadania zbliżone charakterem do funkcji pomocowej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Również forma realizacji tych zadań, tj. udzielanie pożyczek, gwarantowanie i poręczanie, jest zbieżna z formami pomocy przewidzianymi w art. 19 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Z tych powodów uczestnicy systemu ochrony zostali zwolnieni z opłaty ostrożnościowej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, pod warunkiem przekazania jej równowartości na fundusz pomocowy systemu ochrony (art. 14b).

Ponadto przewidziano, że z uwagi na fakt, że banki spółdzielcze obowiązane są ustawowo zasilać fundusz pomocowy systemu ochrony instytucjonalnej uczestnicy systemu ochrony wnoszą opłatę obowiązkową na rzecz Funduszu w wysokości 50% kwoty ustalonej dla podmiotu objętego systemem gwarantowania.

Tymczasem ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (druk sejmowy nr 215) **nie przewiduje dla banków spółdzielczych żadnego z rozwiązań opisanych powyżej, których celem było niepodwajanie opłat dla mniejszych lokalnych polskich instytucji jakimi są banki spółdzielcze wobec opłat jakie wnoszą duże banki komercyjne.** Nawet rząd koalicji PO – PSL dostrzegał konieczność uwzględnienia tej sytuacji w przepisach prawa i znalazło to odzwierciedlenie w aktualnie obowiązującej ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Niestety aktualnie ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji nie zauważa tej potrzeby i nie powtarza korzystnych rozwiązań obecnie obowiązujących, przewiduje jedynie dla banków spółdzielczych uczestników systemu ochrony pewne uproszczenia w sporządzaniu planu naprawy (art. 141 p), bez żadnych ulg w opłatach.

Uchwalona już nowelizacji ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym nie uwzględnia zgłaszanych przez środowisko społeczne licznych uwag do kolejnych wersji ustawy i **stawiają polskie instytucje spółdzielczości finansowej w gorszej pozycji niż odpowiednie zagraniczne instytucje finansowe. Taka sytuacja godzi w dobre zmiany, które konsekwentnie następują i następować powinny w Państwie Polskim.**

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Podjęcie prac nad nowelizacją ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Jest to spełnienie postanowień TK, jednak nowelizacja idzie znacznie głębiej. Przywraca ona instytucję lokatorskiego mieszkania spółdzielczego, niegdyś zlikwidowaną, i umożliwia w ten sposób uczestniczenie spółdzielczości w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych z rodzin słabo sytuowanych. Dotychczas z woli rządu PO-PSL było to niemożliwe, a jedyną drogą uzyskania mieszkania było drogie budownictwo deweloperskie. Rynek nowych mieszkań w ten sposób zablokował się i na koniec ub.r. na rynku stało 57 tys. Pustych mieszkań, bowiem potrzeby ludzi z kasą zostały zaspokojone, bo stanęła też akcja nabywania mieszkań za kredyty frankowe.

Obecna nowelizacja chce włączenia budownictwa spółdzielczego lokatorskiego w rządowy system zaspokajania potrzeb na mieszkanie w systemie wynajmu w ramach programu „mieszkanie +”. Planuje się, że po ok. 30 latach to mieszkanie może zostać wykupione w ramach opłacanego czynszu i przejść na własność danej rodziny. Budownictwo spółdzielcze, realizowane w ramach zasady „non profit” sprawia, że jest ono 20 do 40 proc. Tańsze od deweloperskiego.

Wymaga szczególnego podkreślenia fakt, iż resort infrastruktury do konsultacji prac nad tekstem ustawy zaprosił środowiska spółdzielcze. To pierwszy przypadek w czasach III RP takiej praktyki. Nie przesądza się w sposób arbitralny rozwiązań, ale jest miejsce na uwagi strony społecznej.

2. Otwartość przedstawicieli władz zgłaszane propozycje.

Władza przyjmuje ciekawe i umotywowane propozycje, które później przekształcają się w nowe projekty ustaw i nowych działań. W ten sposób środowisko spółdzielcze odbyło już szereg ważnych spotkań z resortami inicjując ważne działania, które mają na celu rozwiązanie problemów, których autorem była poprzednia koalicja. Tego typu praktyka służy zarówno instytucjom takim jak spółdzielnie oraz obywatelom i rządowi.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Uchwalona ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, która dostosowuje polskie prawo do unijnej Dyrektywy DGS (w sprawie systemu gwarantowania depozytów).

Dyskutowane były uwagi zgłoszone przez podmioty do ustawy, tak ważnej dla spółdzielczych jednostek finansowych. Przeciwko ustawie przyjętej przez Sejm protestowano w wystąpieniach do Prezydenta, do Premier i do Parlamentu z uwagi na to, że wносиła ona wiele szkodliwych zmian. Do ustawy, przedstawiciele środowiska spółdzielczego zgłosili wiele poprawek. Zwrócono uwagę na zakładany, ustawowo wysoki, docelowy poziom środków systemu gwarantowania depozytów w bankach, znacznie wyższy niż wymaga tego Dyrektywa DGS, zwłaszcza, że ciężar tworzenia tych funduszy spoczywa na bankach.

Krajowy Związek Banków Spółdzielczych w piśmie do przewodniczącego komisji senackiej Grzegorza Bieleckiego skierował propozycję dwóch poprawek. Przede wszystkim wskazano na konieczność wprowadzenia zmian, umożliwiających uznanie składek na fundusz gwarancyjny, jak również na fundusz przymusowej restrukturyzacji, za koszty uzyskania przychodów. Zgłoszono

także propozycję wykreślenia z ustawy przepisu utrzymującego do 2024 roku obowiązek tworzenia i utrzymywania przez banki funduszu ochrony środków gwarantowanych, który w założeniu przedmiotowej ustawy miał być zastąpiony przez fundusz gwarancyjny banków.

Senat postanowił ostatecznie wprowadzić do ustawy aż 44 poprawki.

Od początków polskiej transformacji ma miejsce systematyczny spadek liczby banków, z 1663 - w roku 1990, do 557 – obecnie. A jednostki te spełniają bardzo ważną rolę w życiu gmin i społeczności lokalnych. Nie znajdują one wsparcia ani w banku zrzeszającym, ani w Komisji Nadzoru Finansowego. W tym upatruje się przyczyn upadłości paru banków spółdzielczych i SKOK w ostatnim okresie.

Wprowadzone niektóre zmiany cieszą banki spółdzielcze, choć nie satysfakcjonują w pełni, bowiem nie **uwzględniono wniosku o uznanie za koszty uzyskania przychodów, składek na fundusz gwarancyjny, jak również na fundusz przymusowej restrukturyzacji, oraz ulg dla banków spółdzielczych zapisanych w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.**

2. Przejawem dyskryminowania spółdzielni mieszkaniowych jest obowiązująca ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych w połączeniu z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych.

Spółdzielniom przeszkadzają ograniczające zapisy prawa, które nie pozwalają im rozwinąć skrzydeł, np. spółdzielnie nie budują mieszkań dla najbiedniejszych, ponieważ zlikwidowano niegdyś budownictwo lokatorskie. Miało to napędzić rynek mieszkaniowy, w rzeczywistości zwiększyło degrengoladę w budownictwie mieszkaniowym, ponieważ ubogich rodzin nie stać na zaciągnięcie kredytu. W charakterze szykany oraz w celu dociążenia spółdzielni mieszkaniowych wprowadzono dwa rodzaje opodatkowania działalności spółdzielni 0-proc. i 19-proc. Stawką podatku 0 – procent działalność związaną z gospodarką mieszkaniową – która nie jest dochodowa i zamyka się zrównaniem dochodów do ponoszonych kosztów, najczęściej deficytową. A stawką 19 – procent, zawsze dochodową działalność związaną z wynajmem lokali użytkowych i innych dochodów spółdzielni, którą należy wyłączyć z ogólnej działalności, opodatkować a wynik dopiero może finansować działalność związaną z gospodarką mieszkaniową. Jest to odmienność w zakresie rozdzielania dochodów do opodatkowania, w stosunku do wszystkich innych podmiotów gospodarczych. A przecież majątek spółdzielni jest własnością jej członków i wszystko stanowi podstawę prawidłowego funkcjonowania spółdzielni – jako normalnego podmiotu gospodarczego. W rezultacie, z każdej spółdzielni rocznie ucieka średnio ok. 200 mln zł, które niegdyś były przeznaczane na modernizacje i remonty mieszkań w blokach z prefabrykatów, zbudowanych w dawnym systemie prawnym, na których budowę nie miała wpływu spółdzielnia, a w szczególności ich członkowie. **Dlatego niezbędny jest przegląd sektora i jego uporządkowanie w celu ożywienia działalności spółdzielni.**

Przemysł obronny

GEN. LEON KOMORNICKI

minister ds. przemysłu obronnego Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Generał dywizji Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Od 1968 r. do 1998 r. żołnierz zawodowy WP. Od 1991 prezes Fundacji Poległym i Pomordowanym na Wschodzie. Przedsiębiorca i właściciel firmy doradczej. Członek Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. Ekspert spraw wewnętrznych i administracji. Członek Łoży Założycieli i Rady Organizatorów BCC.

☎ 723 970 632 ✉ leon.komornicki@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Wśród wielu wydarzeń w Polskim przemyśle obronnym na szczególną uwagę zasługują prace nad aktualizacją strategii Polskiej Grupy Zbrojeniowej, które wynikają z następujących uwarunkowań:

1. dynamicznie zmieniającego się otoczenia geopolitycznego w Europie Zachodniej i Środkowej, a tym samym zmiany te dotyczą także środowiska bezpieczeństwa,
2. wyzwań gospodarczych przed jakimi stoi Polska (Plan Morawieckiego), gdzie „Program Technicznej Modernizacji Sił Zbrojnych” – po jego aktualizacji – ma stać się jego częścią,
3. aktualizacji w MON Programu Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych.

ZALECENIA:

I.

Cele strategiczne, które w powyższym kontekście powinna postawić sobie Polska Grupa Zbrojeniowa:

1. powinna ona stanowić strategiczny elementem Siły Obronnej Państwa i systemu jego bezpieczeństwa,
2. stać się liderem w zakresie gospodarki opartej na wiedzy oraz reindustrializacji (przejście od gałęzi kapitału chłonnych – duże zapotrzebowanie na surowce energię i siłę roboczą do gałęzi intelektualnie intensywnych wymagających dużego zaangażowania nauki i wykwalifikowanych kadr oraz pracowników),
3. kooperacja i partnerstwo w obszarze produkcji oraz specjalizacji w obszarze badań i rozwoju,
4. uzyskanie globalnej oferty.

Pierwszy cel strategiczny, który powinien zakładać osiągnięcie polskiej Grupy zbrojeniowej jako elementu siły obronnej Państwa powinien zagwarantować:

- wsparcie w realizacji artykułu trzeciego traktatu Północno Atlantyckiego,
- zwiększenie udziału produkcji Polskiej Grupy Zbrojeniowej na terenie kraju gwarantującej Siłom Zbrojnym RP samodzielność w zakresie podstawowych technologii uzbrojenia i wyposażenia w tym technologii krytycznych i integracji platform bojowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa dostaw,
- produkcję części zamiennych i serwis.

Drugi cel strategiczny – PGZ SA – liderem w zakresie gospodarki i reindustrializacji powinien jej zagwarantować:

- osiągnięcie zdolności bycia istotnym ogniwem w realizacji Narodowego Planu Rozwoju, a tym samym stanie się „kołem zamachowym” polskiej gospodarki,
- rozwój kapitału ludzkiego: kat inżynierskich, technicznych i naukowców współpracujących z PGZ SA,
- wsparcie sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw: kooperantów i poddostawców,

- bycie nośnikiem nowych technologii,
- budowanie swego potencjału na tradycjach sięgających dwudziestolecia między wojennego.

Osiągnięcie trzeciego strategicznego celu: kooperacja i partnerstwo w obszarze produkcji oraz specjalizacja w obszarze badań i rozwoju powinno zapewnić:

- bezpieczeństwo dostaw dla Sił Zbrojnych RP w zakresie kluczowego sprzętu i uzbrojenia, gwarantujących osiągnięcie przez nie głównych zdolności, a wynikających z programu technicznej modernizacji,
- koordynację obszaru inwestycji R&D na poziomie Grupy Kapitałowej PGZ SA, oraz specjalizację w wybranych obszarach,
- powstanie w PGZ SA Centrum Innowacji oraz zapewnienie funduszy na innowacyjność oraz funduszy celowych,
- aktywizację spółek w grupie oraz myśli technologicznych.

Osiągnięcie czwartego celu – globalna oferta PGZ SA powinna zagwarantować:

- pozyskanie strategicznych partnerów do realizacji „Programu Technicznej Modernizacji Sił Zbrojnych”,
- udział w międzynarodowym łańcuchu dostaw,
- atrakcyjność oferty dzięki dalszej integracji PGZ SA,
- wykorzystanie efektów synergii oraz ciągłej modernizacji technicznej procesów produkcji w spółkach PGZ SA.

Miarą sukcesu PGZ SA powinno być zrealizowanie wyżej wymienionych celów strategicznych, w tym przede wszystkim zagwarantowanie bezpieczeństwa Państwa oraz wyniki finansowe. Podstawowe cele jakościowe adekwatne do profilu produkcji PGZ powinny zagwarantować osiągnięcie założonych już wcześniej (w dotychczasowej strategii) celów liczbowych w postaci:

- trzykrotnego wzrostu przychodów do 12 mld złotych,
- rentowności biznesu na poziomie co najmniej 15% – zapewnienie realizacji prognozy w zakresie wynikającej z realizacji programów ujętych „Programie Technicznej Modernizacji RP” o wartości powyżej 60 mld złotych.

II.

Aby ostatecznie określić strategię Polskiej Grupy Zbrojeniowej SA, pilną potrzebą jest ostateczna aktualizacja „Programu Technicznej Modernizacji Sił Zbrojnych”. Aktualnie ten proces w MON trwa i powinien być zakończony w jak najkrótszym czasie.

W świetle tych wszystkich przedsięwzięć oraz ostatnich decyzji Ministra Obrony Narodowej o powołanie Obrony Terytorialnej, istnieje także potrzeba opracowania przez BBN i zatwierdzenie przez Prezydenta RP nowej Strategii Obronności RP. Obecnie obowiązująca „Strategia Obronności” z 2014 roku, a podpisana przez Prezydenta B. Komorowskiego – zdezaktualizowała się.

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC – think tank, który powstał w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania rządu służące gospodarce oraz inspirować i monitorować prace resortów kluczowych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości. To gabinet gospodarczych fachowców, będących najbliższym problemem, z którymi na co dzień zmagają się polscy przedsiębiorcy i gospodarka. Więcej: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>
Relacje z posiedzeń: <http://www.bcc.org.pl/Relacje-z-posiedzen-GGC.5471.0.html>